

2011

Diplomová práce / Monika Švorcová / Revitalizace Městských lázní v Jablonci nad Nisou - Městská knihovna / Vedoucí práce Ing.arch.akad.arch. Jan Hendrych

Jablonec nad Nisou

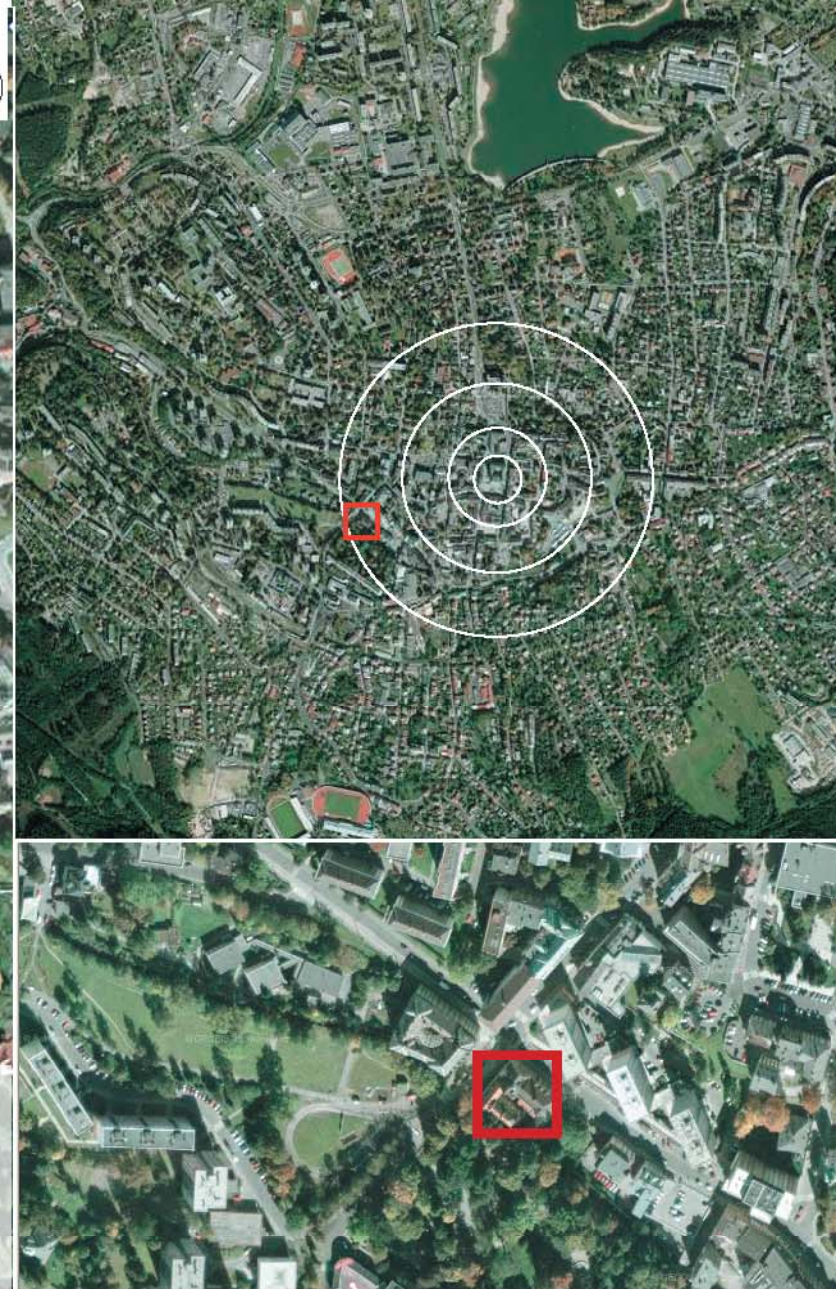
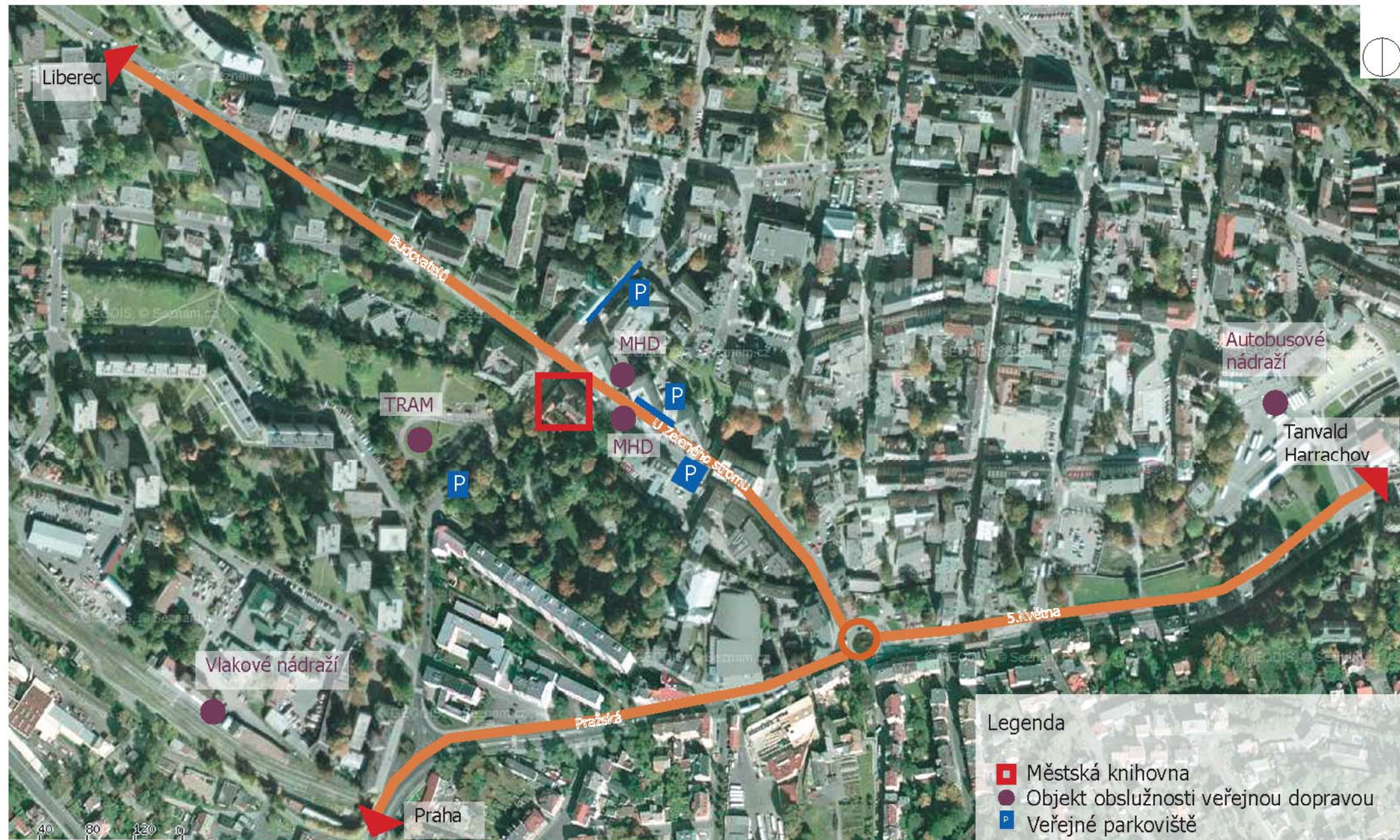
Jablonec nad Nisou s téměř 45 000 obyvateli je správním, kulturním i sportovně rekreačním střediskem Jizerských hor. První zmínka o Jablonci je z roku 1356, avšak ke stálému osídlení dochází až v 16. století, kdy byla založena první skelná huť ve Mšeně a postaven i první kostel. Zásadní změna ve vývoji města nastala ve 2. pol. 17. století. Začíná se rychle rozvíjet sklářství, ale současně se ukazuje, že Jablonec má výhodnou polohu k provozování obchodu. Když se potom v první polovině 18. století objevily první bižuterijní výrobky a byly na trhu hned úspěšné, nic nebránilo v dalším rychlém vzestupu města. V roce 1808 byl Jablonec povýšen na městys, a v roce 1866 dekretem císaře Františka Josefa I. na město. V té době už obchodoval s celým světem. Důkazem bohatství, které do Jablonce přicházelo právě v letech do 1. světové války, je celá řada významných staveb a celých čtvrtí. K nejzajímavějším patří secesní budovy a v roce soukromé vily v dnešní Podhorské ulici a ulici 28. října. Později vznikly dvě dominanty Jablonce, kostel Nejsvětějšího srdce Páně na Horním náměstí a radnice na dnešním Mírovém náměstí.

Předmětem této práce je objekt bývalých městských lázní v Jablonci nad Nisou. Již přes 10 let neslouží původní funkci a jiná náplň se pro ně hledá, stejně tak jako potřebné finanční prostředky na případnou rekonstrukci. Městské lázně byly vybudovány v roce 1908 podle návrhu architekta Roberta Hemmricha a otevřeny v květnu 1910. V té době v Jablonci vzniká celá řada veřejných budov a největší část reprezentativních měšťanských domů. Zadáním je tedy rekonstrukce a nové využití těchto prostor s novou náplní.

Umístění objektu Městských lázní v Jablonci nad Nisou

Budova městských lázní je situována v západní části historického jádra města Jablonce nad Nisou, hodnoceného jako památková zóna. Objekt se nachází v městské zástavbě na křižovatce ulic Budovatelů a Poštovní. Hlavní průčelí a hlavní vstup směřují do ulice Budovatelů, zadní trakt tvoří regulaci řeky Lučanská Nisa. Za řekou se rozkládá městský park. Jihozápadně od lázní je za přístupovou cestou do parku malý parčík a za ním zastávka MHD.

Objekt je umístěn na mírně svažitém terénu a od přístupové komunikace je oddělena pouze chodníkem. Tato budova je zapsána v Ústředním seznamu kulturních památek. Podle územního plánu města Jablonec nad Nisou z roku 2002 je objekt zařazen do funkční zóny: veřejná vybavenost, smíšená centrální zóna.

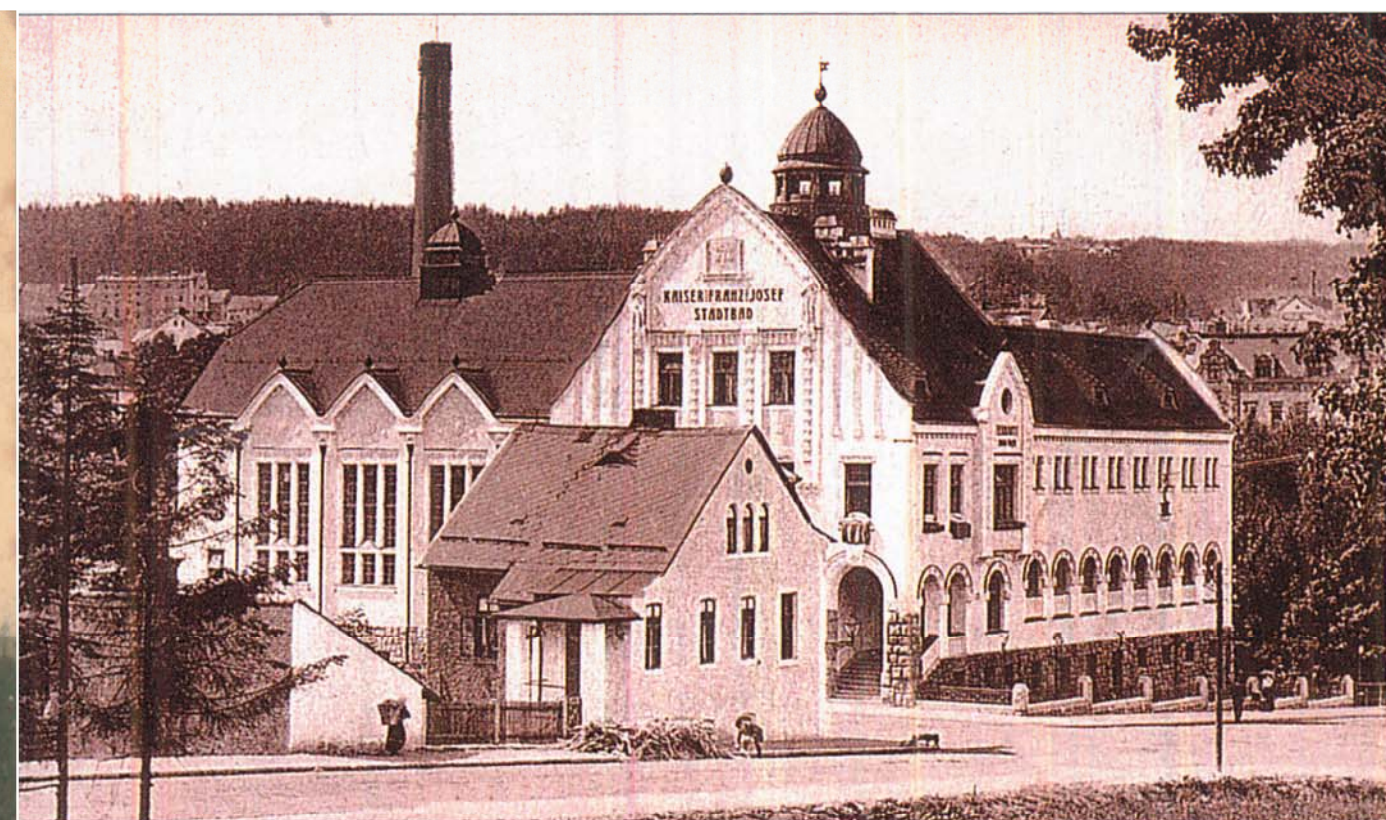
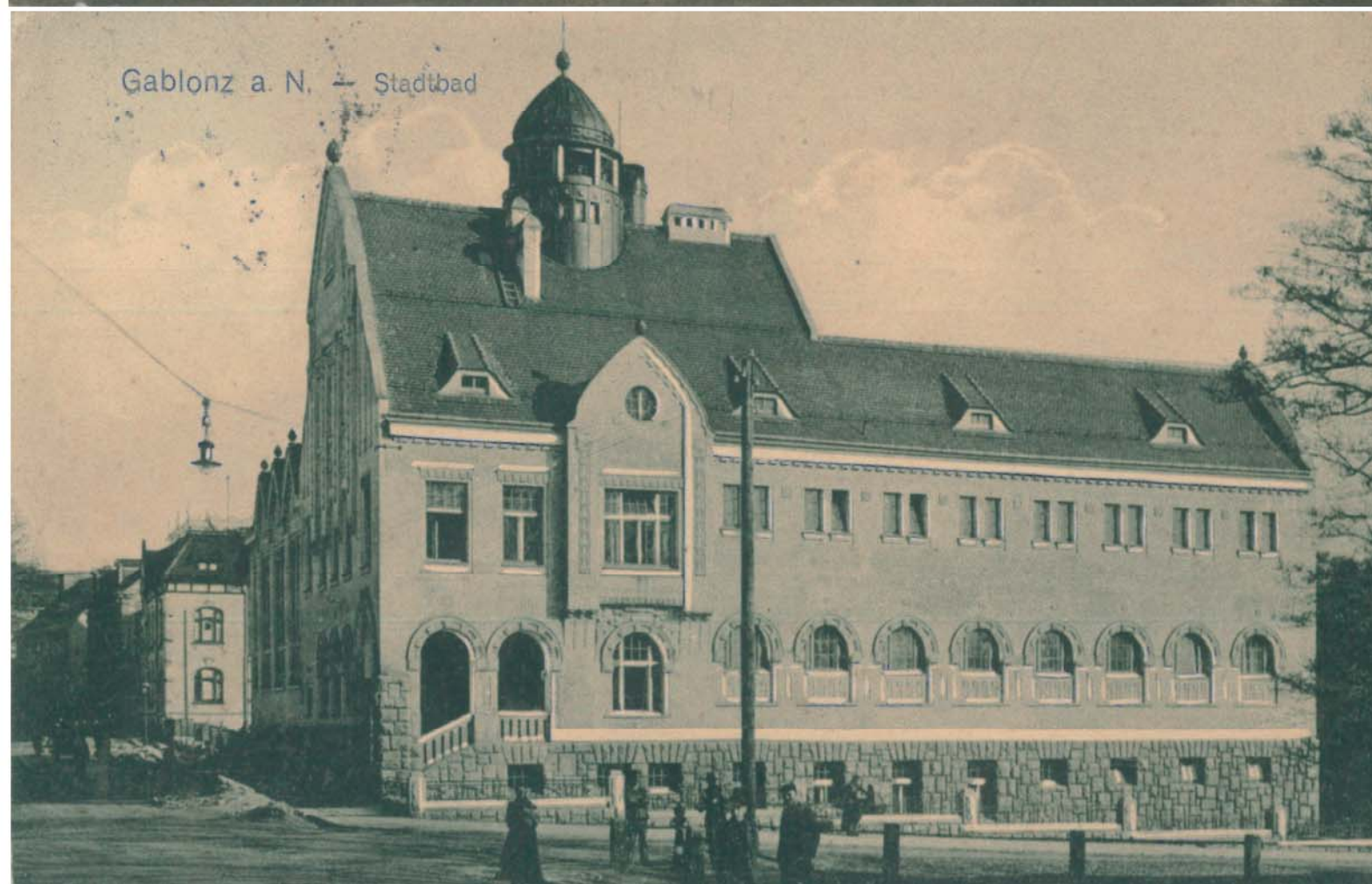

Situace širších vztahů

Původní lázně

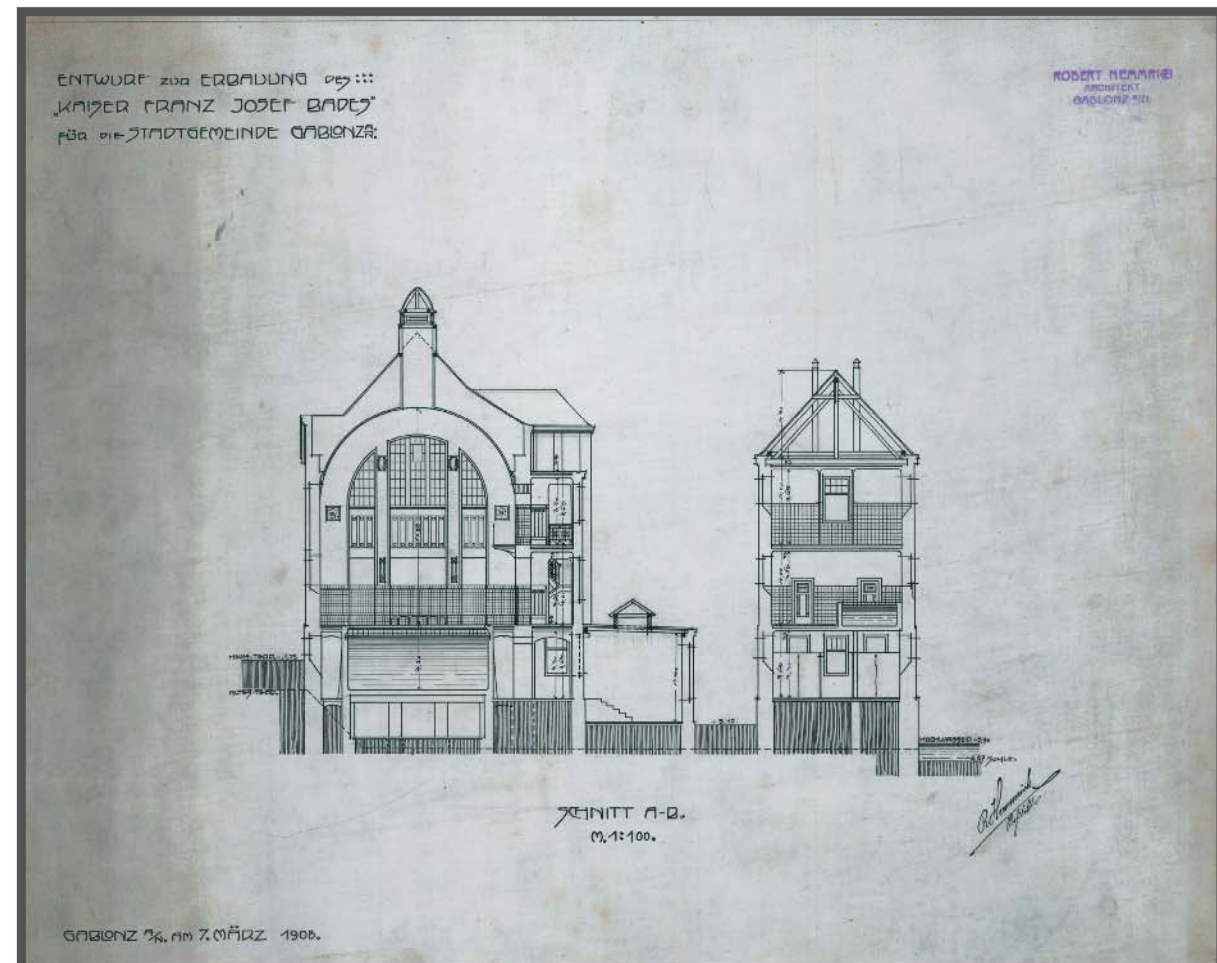

V Jablonci n. Nisou byly 5.5. otevřeny Městské lázně císaře Františka I., postavené v secesním slohu podle plánů místního architekta Roberta Hemricha. Náklady na stavbu, s níž se začalo v roce 1908, dosáhly 550 tisíc korun. Kromě bazénu o rozměrech 15x7,5m zde byla k dispozici parní lázeň, 23 vanových lázní a sprchové kabiny.

Řez C-D

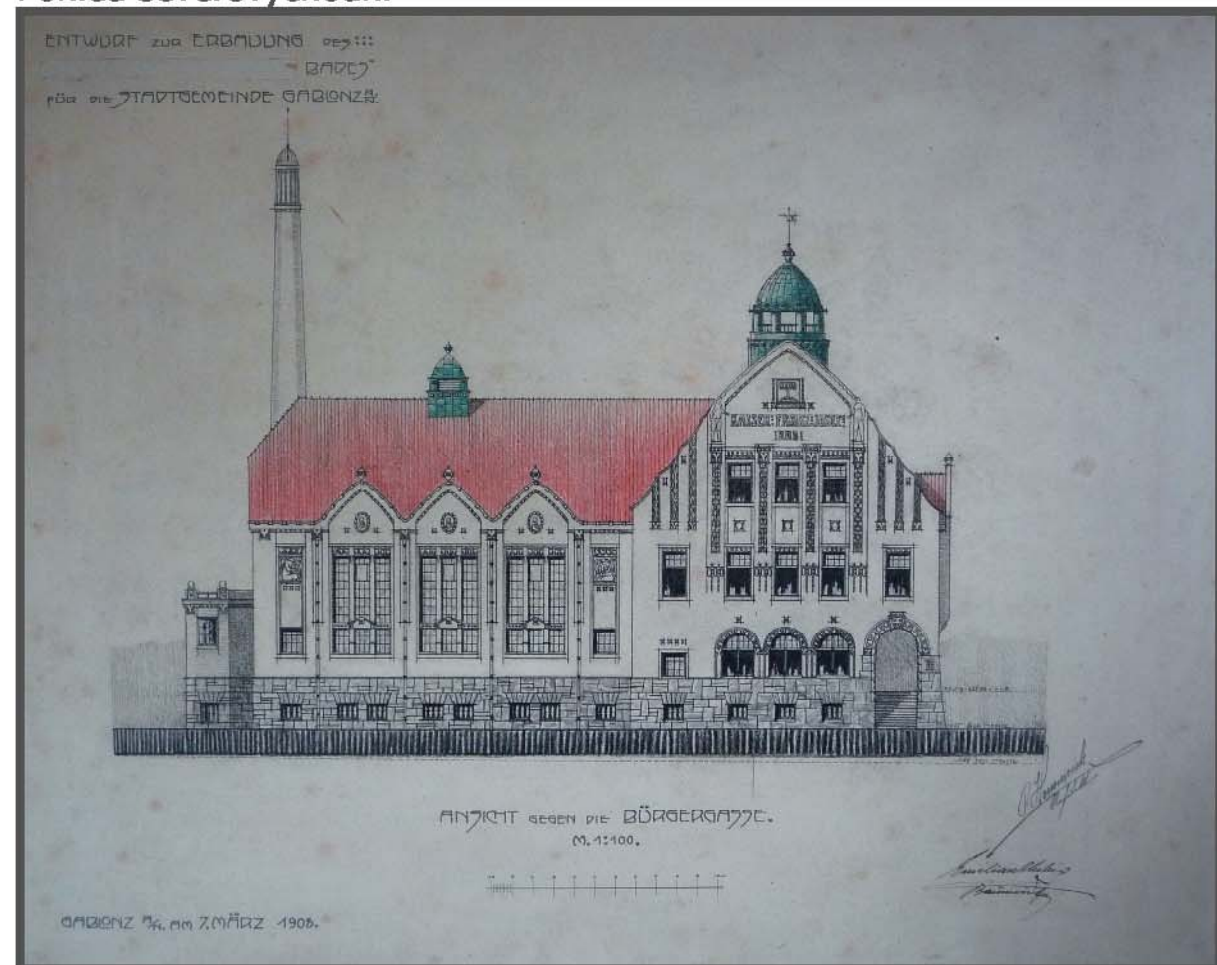
Řez A-B

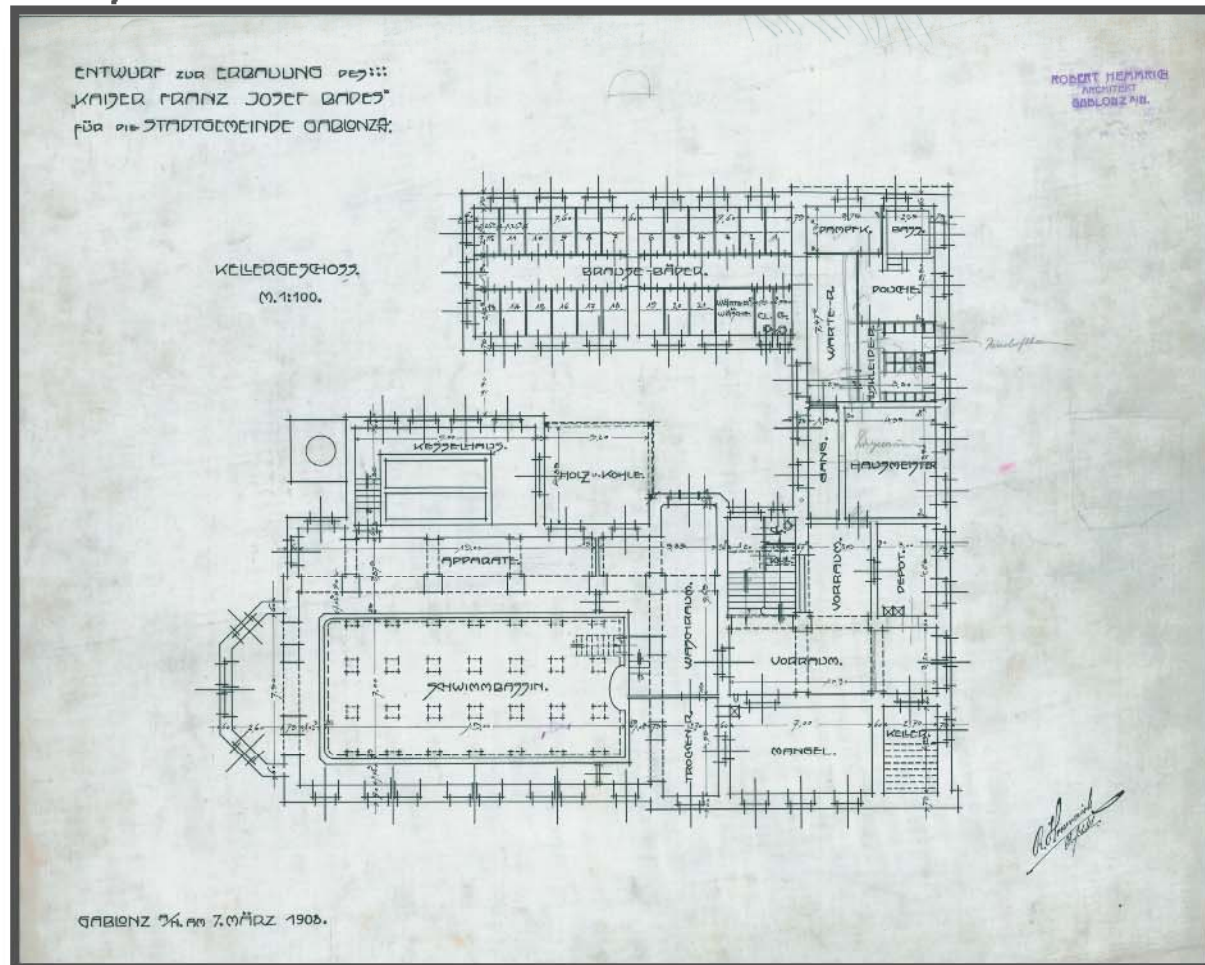
Pohled severozápadní

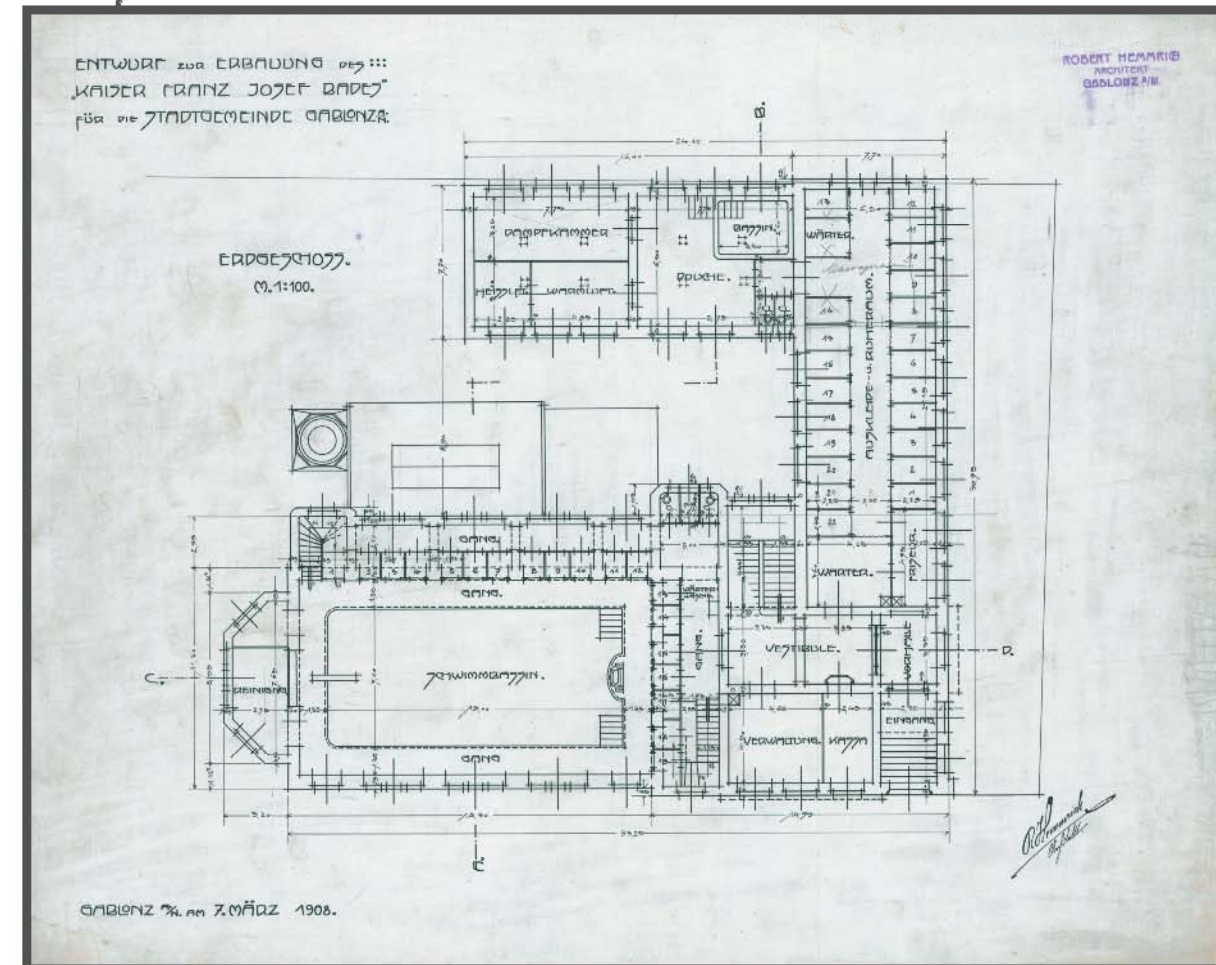
Pohled severovýchodní

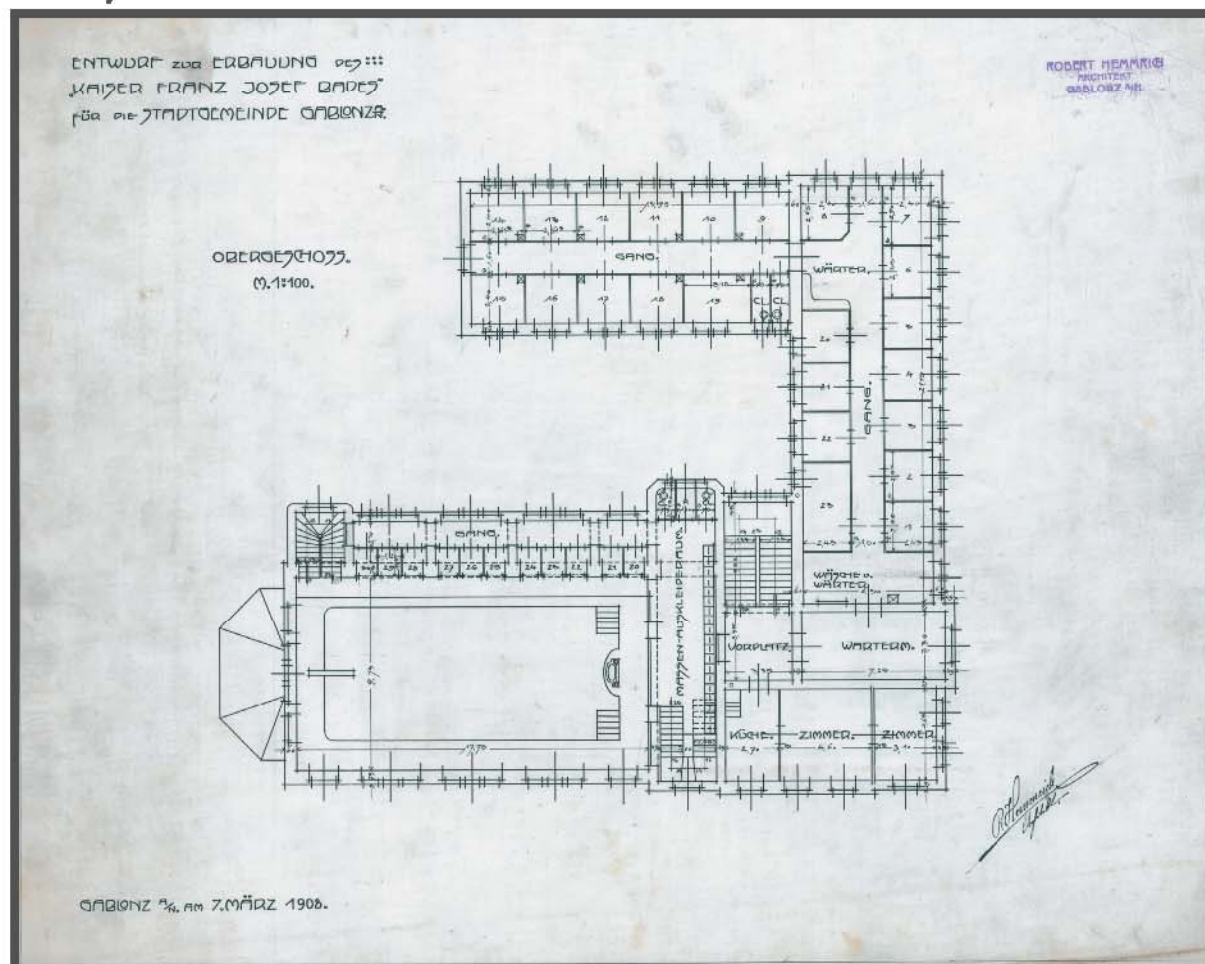
Půdorys 1.PP

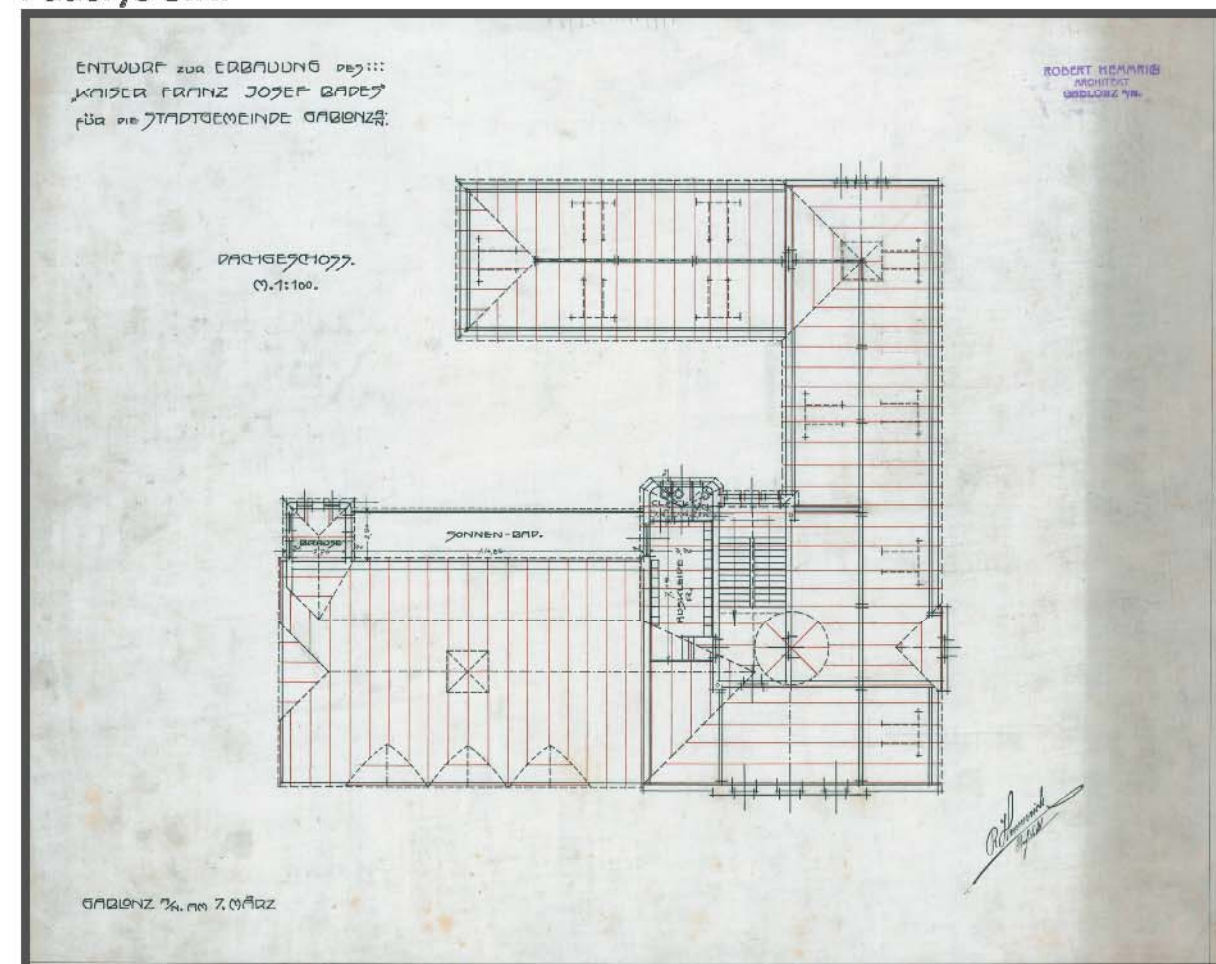
Půdorys 1.NP

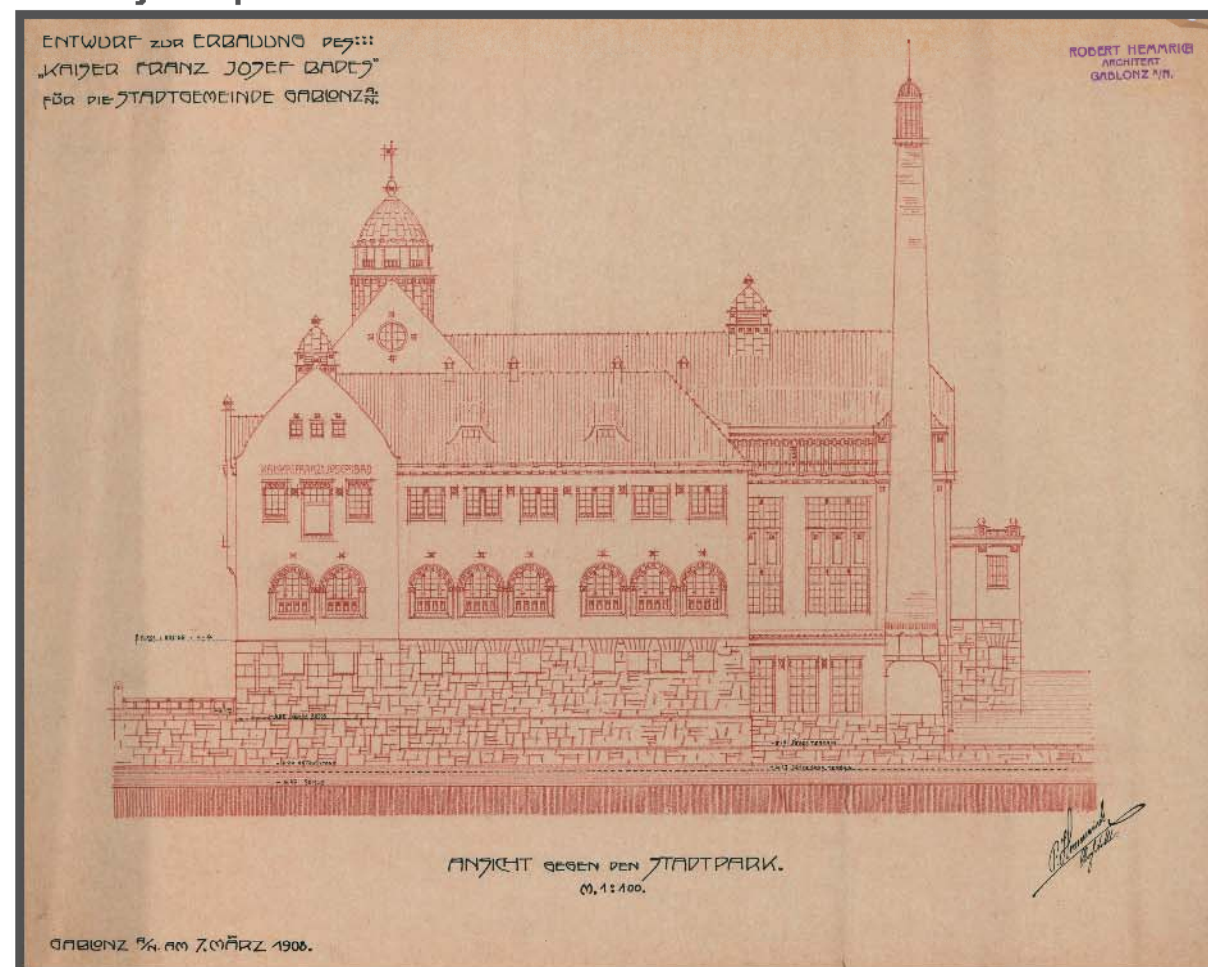
Půdorys 2.NP

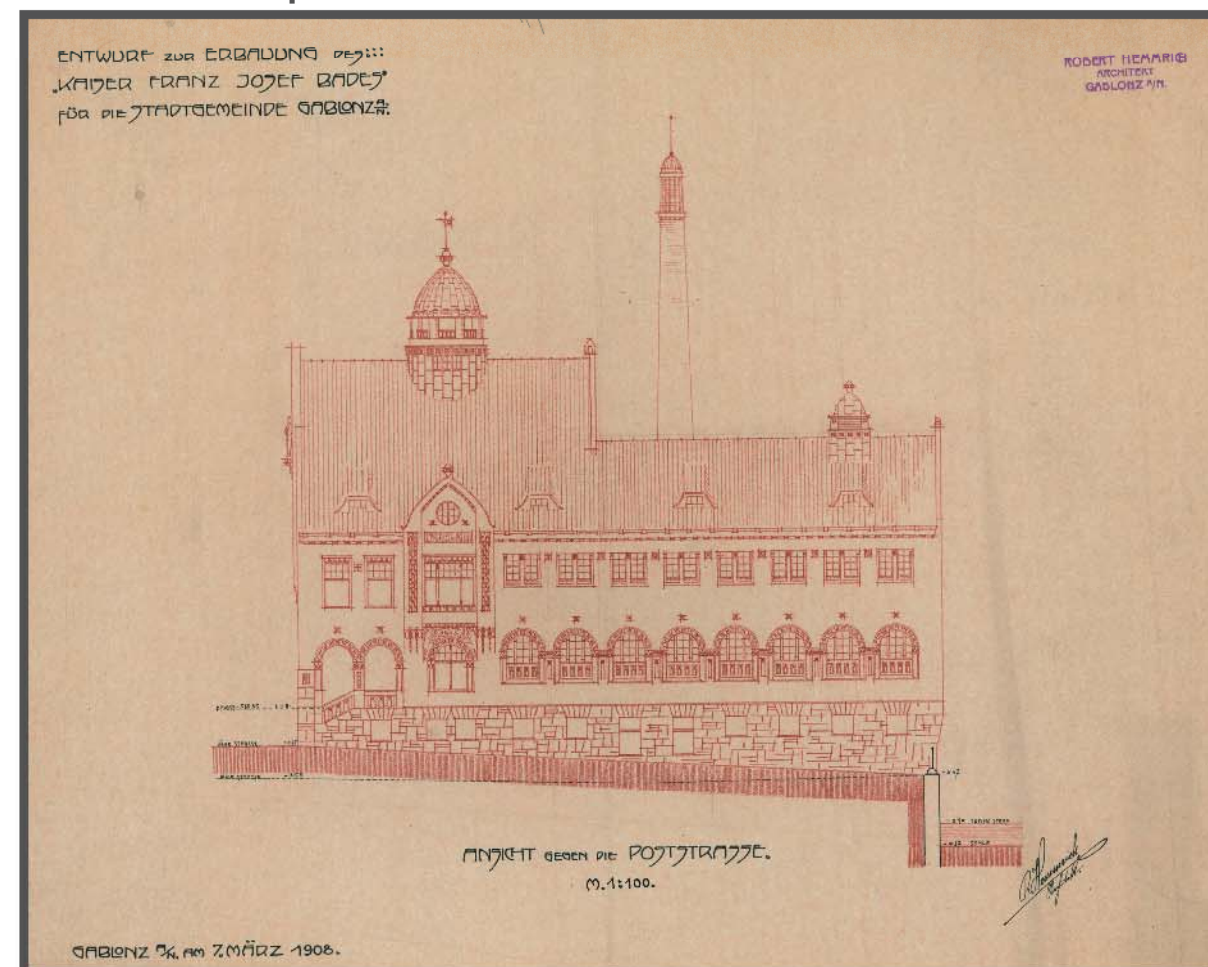
Půdorys 3.NP

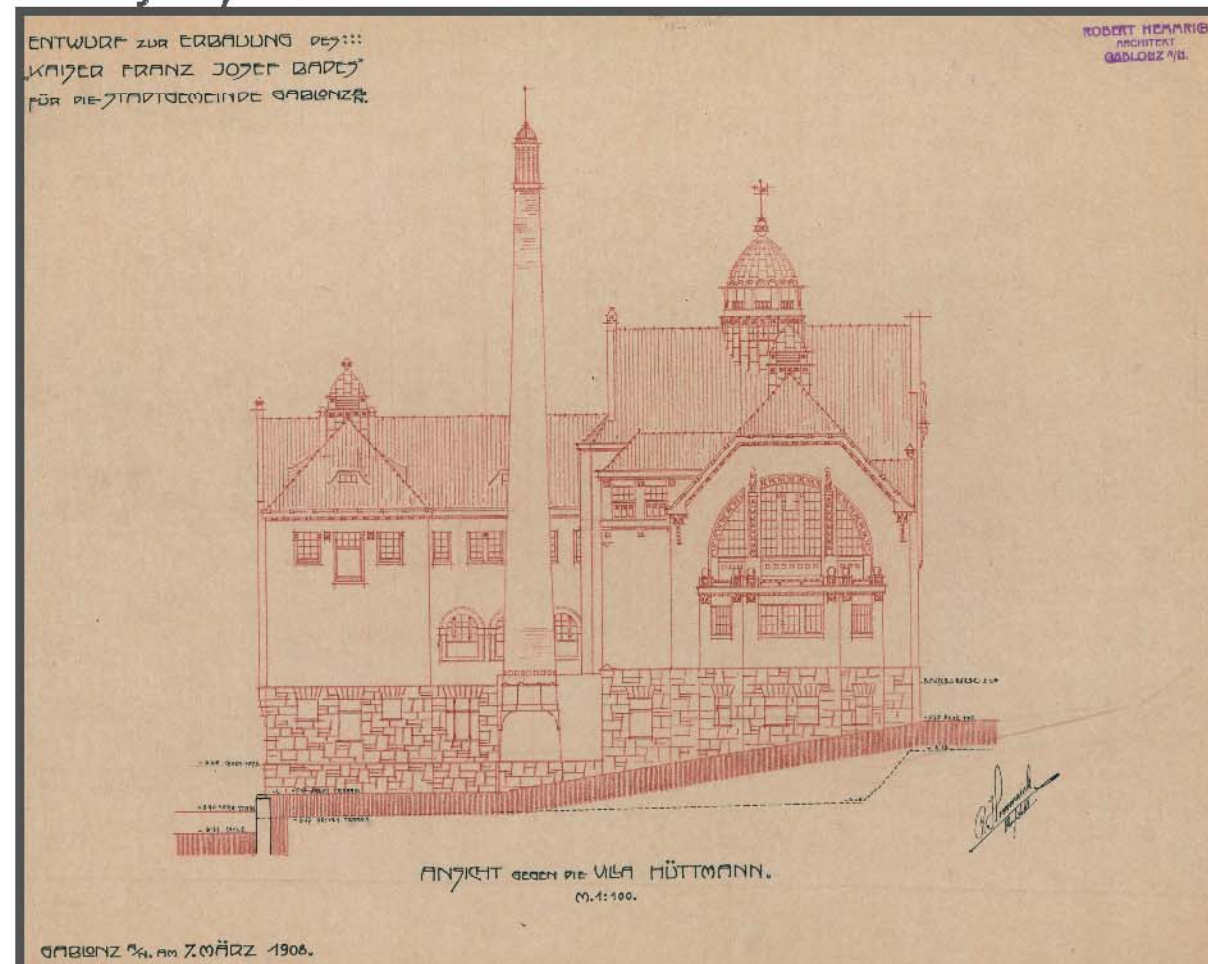
Pohled jihozápadní

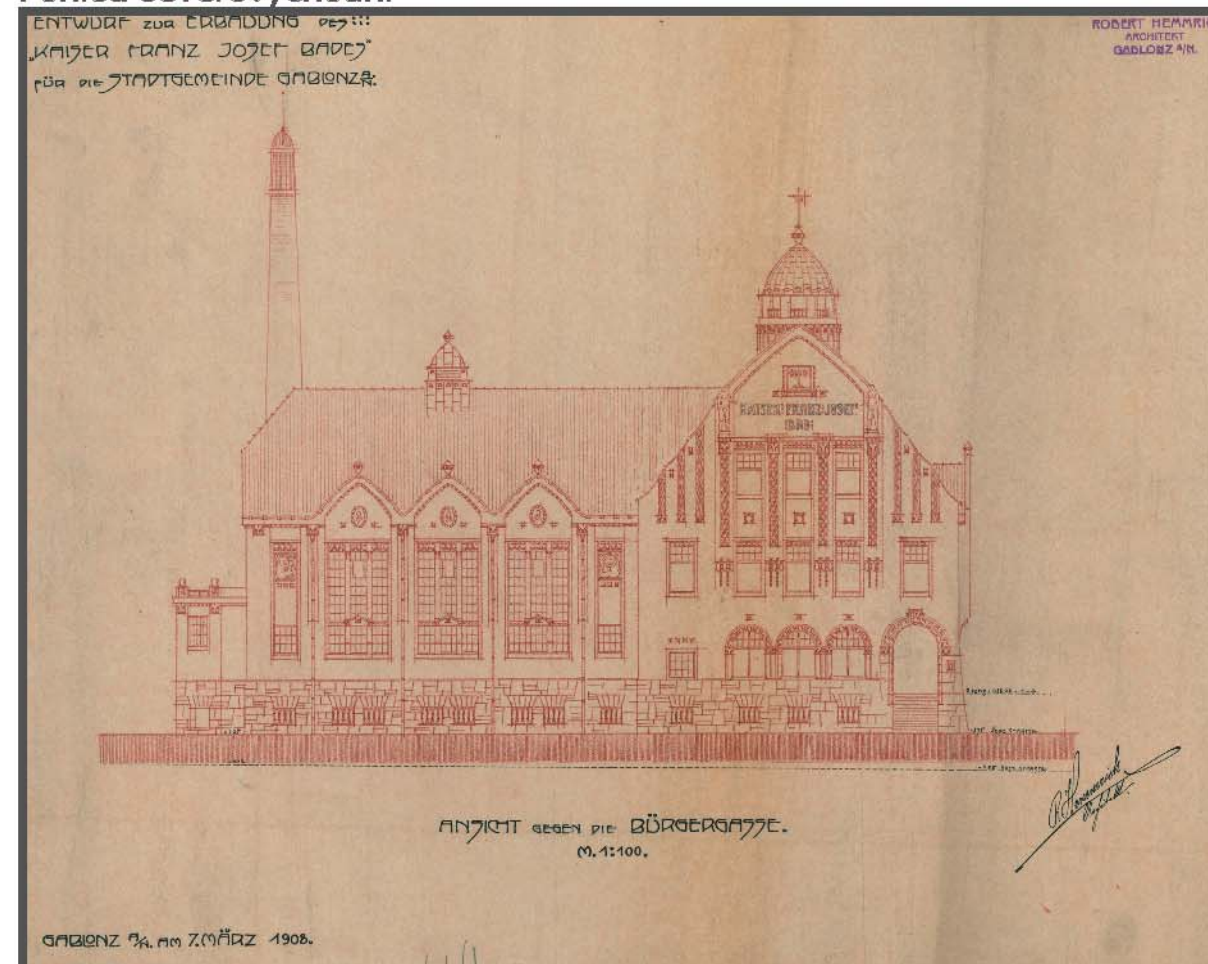
Pohled severozápadní

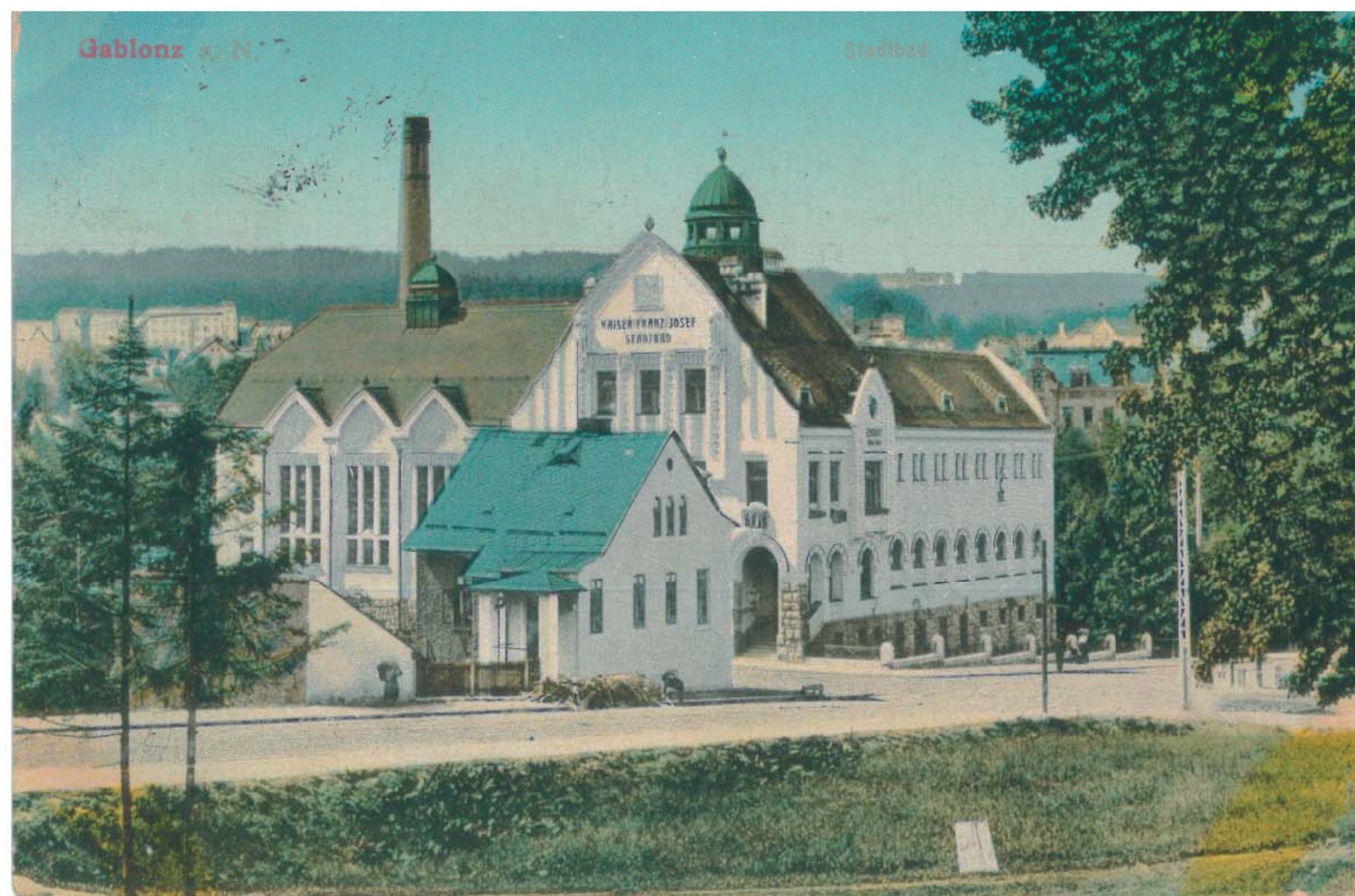

Pohled jihovýchodní

Pohled severovýchodní

Dobové fotografie

Původní lázně

Stručné dějiny budovy a stavební historie

Objekt městských lázní v ulici Budovatelů 11/438 v Jablonci nad Nisou byl postaven na tehdejším Burgerstrasse jako císařské lázně Františka Josefa v roce 1908-1909. Na místě budovy lázní stál dříve přízemní domek městečka Jablonce č.430, zvaný „Jägerhaus bei Laurichmühle“. Doklad o jeho existenci a situování je také v plánu Jablonce z roku 1842. Lázně byly vybudovány jako jedna z prvních větších veřejných budov městskou obcí Jablonec nad Nisou na parcelách 122, 180/5, 2519/3, 2511/10 a 231/1 a v květnu 1910 předány veřejnosti do užívání. Na dalších starších fotografiích z roku 1910, tedy po dostavbě lázní, jsou patrná další stavební místa při křižovatce ulic Poštovní a Budovatelů, kde byla později postavena budova Sociální pojišťovny 1923-1924 a budova Okresního úřadu 1926-1927.

V archivu městského úřadu se zachoval popis projektované budovy z 23.června 1908, pořízení pro získání stavebního povolení, vydaného 20.října 1908. Budova městských lázní byla projektována jako lineárně secesní objekt architektem Rudolfem Hemmrichem. Veškerá plánová dokumentace zůstala dochována, stavební deník taktéž.

Ve 30.letech bylo uvažováno o rozšíření objektu, zpracovaném ve studii, částečně zachovaném v archivu MěÚ. K realizaci rozšíření však nedošlo. V té době byl patrně ubourán jižně usazený vysoký komín.

Velmi neblahý do stavby byl proveden Okresním stavebním podnikem po roce 1960. Všechna průčelí, opatřená původní vápennou hlazenou omítkou, byla zcela otlučena a zbavena tak všech štukových detailů a plastik a nahrazena omítkou břizolitovou. Detaily se dají odvodit z původní dokumentace pořízené před rokem 1960 a z detailů téhož autora, zachovaných na jiných domech v Jablonci nad Nisou (Komenského 15a, nároží ulic Komenského a Máchova, Fugnerova 3). Zůstal zachován žulový sokl, některá původní okna, hlavní vstup secesními dveřmi, na střechách zůstaly všechny původní prvky. V interiéru zůstaly zachovány hodnotné prostory za vstupem, tj. malá vstupní a větší vstupní hala před nástupem na schodiště se secesními dveřmi a všemi štukovými detaily. Zachováno zůstalo i schodiště do 2NP a prostor s bazénem, kde byly provedeny dílčí změny.

Robert Hemmrich

(1.5.1871 + 15.4.1946)

Studoval na Státní průmyslové škole v Liberci a po praxi v Rakousku se kolem roku 1900 usadil v Jablonci nad Nisou. V jeho ateliéru vznikalo na tři tisíce staveb a na Jablonecku projektoval kolem pěti set staveb. Z jeho dílny najdeme v Jablonci nad Nisou například porodnici v Turnovské, městské lázně, v Albrechticích pak budovu školy, tovární komplexy v Jiřetíně, tělocvičnu v Kokoníně, rozhlednu na Bramberku a Černé studnici, Prosečskou chatu. K drobným stavbám, v porovnání se jmenovanými, pak náleží secesní kostelík svatého Josefa z roku 1914.

Sloh

Secese - Jugendstil- Art Nouveau - Modern Style, jsou různé názvy pro nový sloh, který vnikl z reakce na historismus a akademismus. Secese je posledním z univerzálních výtvarných slohů, jemuž se podařilo vtisknout svůj umělecký řád projevům a věcem moderního života. Vytvořila módu a životní styl na konci 19. a začátku 20.století, až již vystupovala pod různými jmény v různých zemích. Těžiště secese je hlavně v dekoraci a užitém umění. Za hlavní znaky secesního slohu se považuje ornamentálnost, plošnost a záliba v neobyčejných barvách a estetickém využití rozličných materiálů. Secesní ornament vyjadřuje zvláštní kvalitu secesního citění, které se vyhýbá citovým výkyvům i silnému vypětí vůle a tíhne k vyrovnané náhodovosti. Secesní linie je plynulá vlnící se křivka, jež vyvolává v divákovi dojem nenásilného pohybu v ploše, jejíž jednotvárnost se vyrovnává barevností. Secese vyhledává neobvyklé barevné odstíny a váže je podle principu harmonie a kontrastu. Ústraním znakem je stylizace, secese se snaží překonat gravidní tematiku historických slohů a obrací se přímo k přírodním tvarům (listy, květy, lidské a zvířecí tělo). Charakteristická je plošná stylizace zejména rostlinných motivů s naturalistickými prvky (vegetativní ornament), lineárnost a plošnost zobrazení, osobitá barevnost a asymetričnost. Secese se projevovala v architektuře, výtvarném umění, v užitém umění (bytové zařízení, vitráže) a v literatuře. V literatuře se nositeli secesního slohu staly proudy označované jako symbolismus a dekadence.

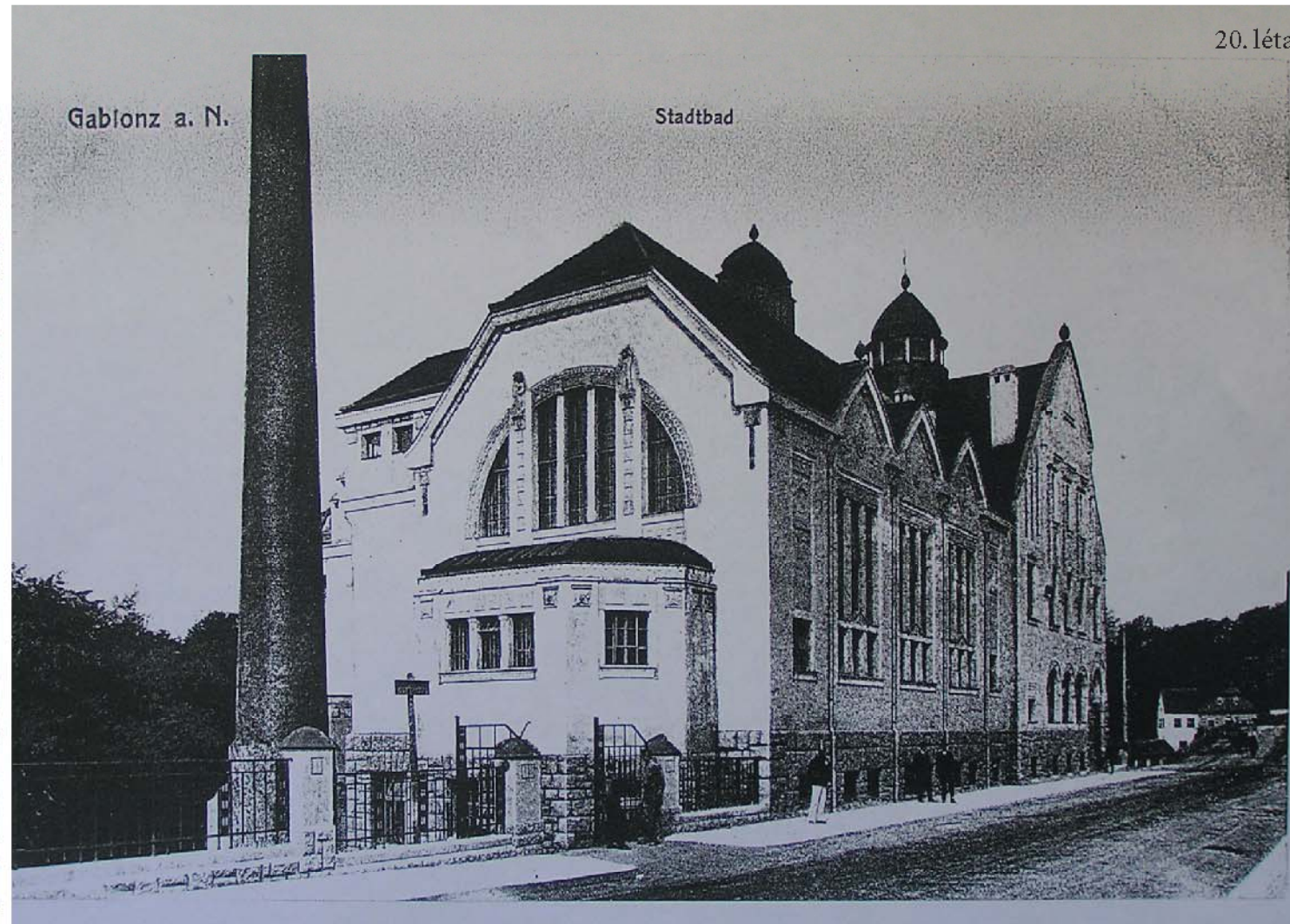
Revitalizace Městských lázní v Jablonci nad Nisou - Městská knihovna

Gablonz a. N.

Stadtbud

20. léta

Gablonz a. N.

Stadtbud

20. léta

Dnes

Dnes

Popis historické budovy

Dispozice a její původní náplň

- a) suterén: pod plaveckým bazénem nevyužitý prostor, prádelna, mandl, sklad, šatna, masér, odpočívárna, sprchy, sauna, malý bazén, další skladovací prostory, v přístavku strojovna a garáž
- b) 1NP: plavecký bazén, kosmetika, šatna, odpočívárna, pára, malý bazén, masér.
- c) 2NP: pedikúra, samostatné vany, rehabilitace.
- d) 3NP: při severním nároží byt správce objektu, v ostatních prostorech půda a strojovna vzduchotechniky. Jednotlivá podlaží jsou propojena centrálním dvouramenným schodištěm s kamennými žulovými, jemně opracovanými stupni.

Budova plaveckého bazénu je jednopatrová s podkrovím a je v celém půdorysu podsklepená. Suterén je zapuštěn do ulice Budovatelů a dále kopíruje ubíhající terén směrem k řece Nisa. Zadní trakt budovy pak už celý leží na terénu a má tudíž 3 nadzemní podlaží, střední trakt je také třípodlažní, s podkrovím, ve kterém je umístěna strojovna vzduchotechniky.

Počet podlaží: 4

Lázně

Moderně zařízené městské lázně postavené v letech 1908-1909 s náklady 550000K, byly otevřeny 5.května 1910. Mají centrální polohu, bezprostředně hraničí s městským parkem.

Ze vstupní haly se vejde do prostorového vestibulu, v němž je kasa a správní místnost a vstupy do plavecké haly a do velkých parních lázní. Schody nahoru vedou k vanovým koupelím, k bytu správce a dále do podkroví, kde jsou vzdušné a slunečné lázně. Schody dolů z vestibulu vedou do lidových parních lázní, do sprchových lázní a do provozních místností jako je kotelna, strojovna, dílna, prádelna nebo mandlovna se skladem prádla. Plavecká hala zahrnuje bazén s podpůrnou betonovou konstrukcí obložený kachlíky, 15m dlouhý a 7,5m široký, s vodní plochou o rozloze 150m². Hloubka bazénu je odstupňovaná pro plavce a neplavce do 0,9m a 3,5m. pro plavce je zřízen také skokanský můstek. za účelem udržování čistoty plavecké haly jsou vytvořeny jak v přízemí, tak v patře „vnitřní“ a „vnější“ ochozy. Mezi nimi je umístěno celkem 21 převlékacích kabin. pro učitele s dětmi jsou na galerii postaveny převlékací skříňky. vnitřní „čisté“ ochozy jsou uvnitř haly spojeny odděleným schodištěm. V čele haly je vestavěná čistící místnost, používaná na čištění bazénu.

Velká parní lázeň se skládá z předsíně, převlékárny a odpočinkové místnosti s kabinami, masážní místnosti s lehátky a sedacími vanami, sprchovací místnosti s ochlazovacím bazénkem, parní komory a teplo vzdušné a horkovzdušné komory. sprchovací místnost je vybavena studenými a teplými sprchami. Z odpočinkové místnosti a předsíně je přístupný „kadeřnický“ pokoj. Vanová lázeň obsahuje 1 dvoj vanu a 22 jednotlivých van, toho 8 je I.třídy a 16 II.třídy. Vany jsou vykachlíkované. Dvě kabiny jsou zřízeny pro uhličitánové kyselá lázně.

Lidová parní lázeň se stává z předsíně, společenské, odpočinkové a převlékací místnosti, masážní a sprchovací místnosti s ochlazovacím bazénkem a horkovzdušné a parní komory. Sprchové lázně se skládají z 19 lůžkových kabin s pogumovanými závěsy, průchodných z převlékací místnosti do oddělené umývárny.

Vzdušné a slunečné lázně jsou umístěny v podkroví venku směrem do dvora na osluněné straně a sestávají se z převlékárny, sprchovací místnosti a volné lázeňské terasy. V suterénu se nachází strojní prádelna. Všechny místnosti jsou vybaveny centrálním vytápěním a elektrickým osvětlením.

O pohodlí lázeňských hostů se stará školený personál. Pro pravidelnou kontrolu tělesné hmotnosti jsou všechna oddělení vybavena vahami. Městské lázně se těší velké oblibě, která stále stoupá. Mimořádně nízká cena vstupného umožňuje návštěvu všem vrstvám obyvatel, tudíž tento stav podstatně přispívá ke zdraví lidu. K roku 1929 navštívilo lázně 1 640 872 platících osob.

Koupací zařízení v Jablonci nad Nisou

V letech 1908-1909 byly vybudovány v bezprostřední blízkosti městského parku v centru městské lázně s celkovými náklady 555 000K, otevřené 5.května 1910 pojmenované po císaři Františku Josefovi I. Centrem lázní je plavecká hala s bazénem 15m dlouhým, 7,5m širokým a 3,5m hlubokým, vybaveným 1m vysokým skokanským můstkem.

Kryté lázně dále nabízely římsko-irskou parní lázeň (dnešní saunu), lidovou parní lázeň, vanové a sprchové koupele, uhličitánové kyselá koupele, vzdušné a sluneční lázně, masáže, sanitární a zdravotnická zařízení, to vše tehdy významnou měrou přispívalo ke správné hygieně obyvatel.

Jablonecké městské lázně byly na základě mimořádně nízkého vstupného v pravém smyslu lázněmi lidovými. Těšily se stále velké oblibě. V prvních 20 letech zaplatilo vstupné kolem 1,8mil. návštěvníků. Mnoho Jablonečanů se zde naučilo plavat. Plavecká hala byla pravidelně používána jabloneckými plaveckými a tělovýchovnými spolky, které využívaly hromadného vstupného.

Stavební stav budovy

- zdivo: Zdivo suterénu do úrovně podlahy přízemí smíšené se žulovým soklem, zdivo základů pravděpodobně betonové, prokládané lomovým kamenem, na podezdívku navazuje cihlové zdivo na vápenocementovou maltu, v tl. od 300 do 600mm, zděné konstrukce jsou doplněny příčkami z cihel plných nebo tlustých v tl. 100 a 150 mm, pro prosvětlení chodeb jsou v příčkách vyžděny pásy ze skleněných tvarovek o rozměrech 200/200/100mm. Pilíře a klenba plaveckého bazénu jsou ze železobetonu.

- klenby: V suterénu v některých prostorech segmentové klenby

- stropy: Stropní konstrukce nad suterénem je provedena jako železobetonová z nosných železobetonových trámů a průvlaků s vetknutými železobetonovými deskami. V dalších podlažích je ve stropní konstrukci použit systém železobetonových trámů s dutými stropními vložkami typu Simplex. Zastřešení nad plaveckým bazénem je provedeno pomocí ocelových příhradových vazníků v kombinaci s dřevěnou střešní konstrukcí a zavěšenou klenbou. V místech sociálního vybavení, schodišťových podest a staticky exponovaných místech je železobetonová konstrukce doplněna ocelovými nosníky. Pouze strop nad obytnou částí je proveden jako trámový dřevěný s násypem a záklopem.

- schodiště: Dvouramenné hlavní schodiště do pater a suterénu ze žulovými stupni a parapetní secesní mříží s dřevěným madlem, kotvenou v soklovém hranolu, obloženém dekorovaným tlačeným oplechováním.

- okna, dveře: Okna a dveře v nárožní části budovy jsou původní - dřevěná dvojitá ven a dovnitř otevíratelná. V mokřích provozech (tzv. téměř celý zbytek budovy) byly při stavbě v 60. letech použity luxfery 200/200/100mm s ocelovými větracími křídly a velká okna v bazénové hale byla provedena s coplitu zaskleného do ocelových rámců. Dveře jsou hladké, prosklené i plné, z části pak dýhované. Ve vstupní části a v prostoru hlavního schodiště jsou zachovány původní.

- omítky: Vnitřní omítky jsou vápenné štukové doplněné zejména ve vstupní a schodišťové části štukatérskou uměleckou výzdobou stěn a stropů. Vnější omítky jsou břízkolitové a sokl je ze spádového opracovaného kamene. V mokřích provozech bělinové obklady stěn do různých výšek.

- podlahy a dlažby: Podlahy jsou betonové, většinou kryty PVC, keramickou dlažbou nebo dlažbou z umělého či přírodního kamene, místy jsou dřevěné parketové. V prostoru vstupní haly a na podestách a mezipodestách schodiště se zachovala původní secesní dlažba. V provozních částech např. rozvodna tepla, teplé vody a filtrace vody, je provedena jako cementová mazanina s gletovaným povrchem.

- střecha: Střešní konstrukce je uložena na sedlovém a valbovém kruvu dřevěné vaznicové soustavy s laťováním dvojitou taškovou krytinou. Exponované části střechy jako průniky, hlavní věž a pod. jsou kryty plechovou krytinou. Pouze malá část zadního traktu objektu je ve finální vrstvě kryta osinkocementovými šablonami na dřevěném podbíjení. Přízemní část objektu dostavěná

při přestavbě- tzv. strojovna a rozvodna- jsou zastřešeny pultovou střechou s krytinou z živichých svařovaných pásů.

Celkový stav objektu po stavební stránce je dobrý. Objekt je bez trhlin, které by svědčily o statických problémech (1994).

Dnes (2007) objekt viditelně chátrá. Do bazénové haly zatéká a je pravděpodobné, že klenba, která utrpěla i dlouhodobým mokřím provozem, bude potřebovat zcela zásadní rekonstrukci. Ostatní prostory jsou zatím ve staticky dobrém, i když v ostatních ohledech ve velice tristním, stavu. Je pravděpodobné, že jestli objekt nebude v nejbližších deseti letech opraven, dojde k postupné devastaci.

Napojení na technickou infrastrukturu:

- voda: veřejný vodovodní řád
- vytápění: přenosem dálkově dodávaného tepelného média prostřednictvím výměňkové stanice, ve které probíhá ohřev vody, výroba páry, výroba teplého vzduchu a centrální rozvod tepla do jednotlivých podlaží a provozů.
- kanalizace: svedena do septiku a dále do řeky Nisy
- slaboproud: zaveden, hodnoty 220/380V

Dále je zaveden cirkulační a filtrační systém vody v plaveckém bazénu a cirkulace vzduchu v objektu pomocí vzduchotechniky.

Hodnotné architektonické detaily

V hlavním severovýchodním průčelí se z hodnotných původních detailů v průčelí původně rozvrženém zachovala okna lineární secese pouze v západní části průčelí se štítem. Zachoval se také původní žulový sokl, v němž v obdélných oknech do suterénu původní secesní mříže. V přízemí tři okna s polokruhovým závěrem a secesními křídly jsou s příčlem, dekorovaným zubořezem a s leženy vertikálních prvků, ukončenými terčí. Původní dvoukřídlové vstupní dveře s detaily lineární secese, včetně zabroušených výplní sklem do mosazi. V prvním i druhém patře dvoukřídlová okna s příčlem, dekorovaným zubořezem a vertikálními prvky s leženy a horními křídly na osm drobných dílů. V trojúhelníkovém štítu se zachoval žulový reliéf znaku města Jablonce nad Nisou. Ve druhé východní části zůstaly zachovány kromě žulového soklu s původními secesními mřížemi v obdélníkových oknech suterénu, trojúhelníkové štíty nad mohutnými třemi okny do haly plaveckého bazénu.

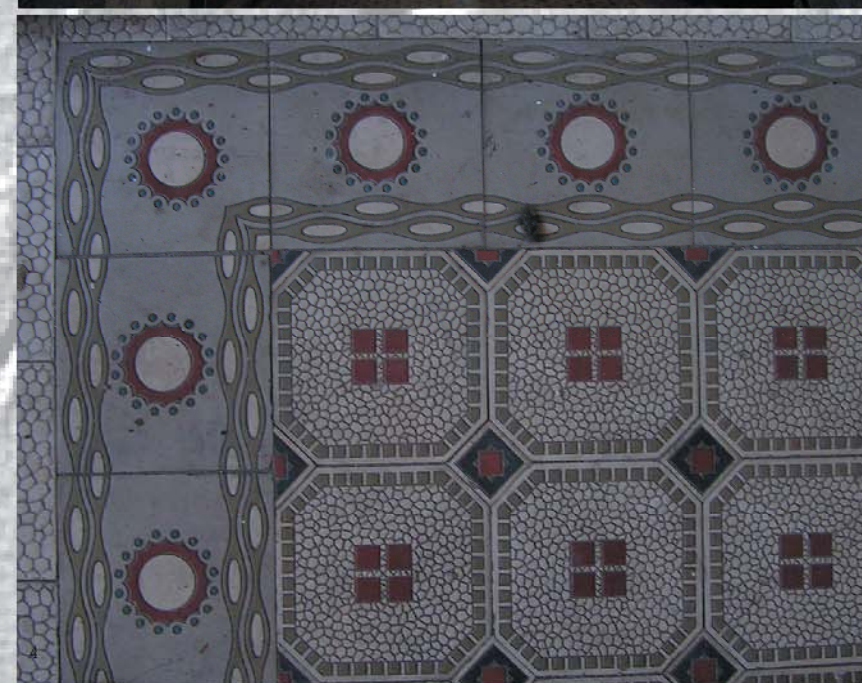
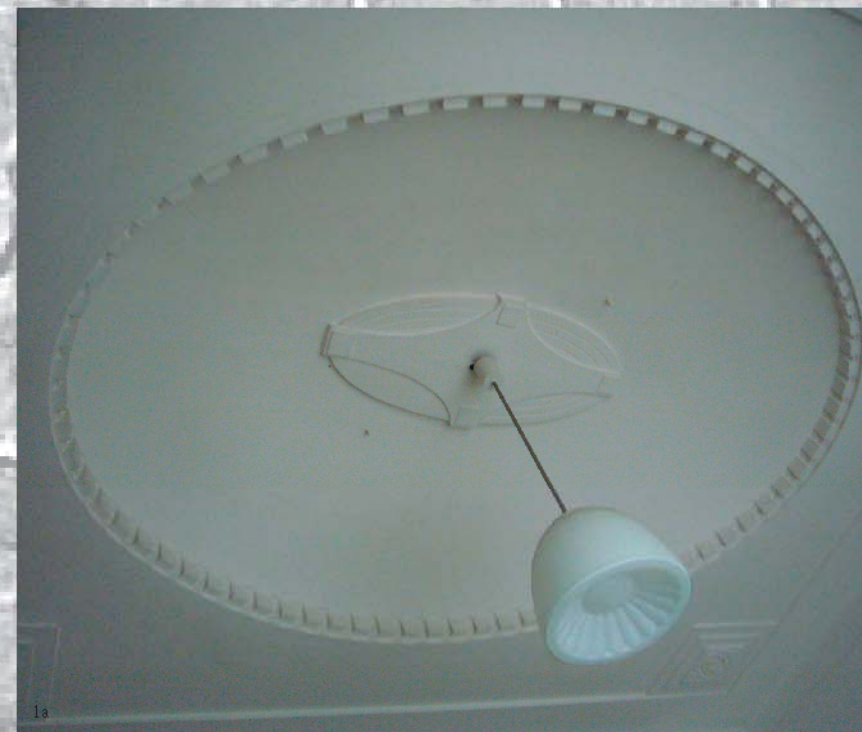
V severozápadním průčelí do poštovní ulice se v původním rozvrhu zachovaly při nároží s vysokým žulovým soklem v první a druhé ose dva otevřené oblouky, které jsou vyplněné žulovými prolamovanými parapety při schodech a do klenutého prostoru s valenou klenbou před hlavním vstupem. V přízemí pod arkýřem se zachovalo trojdílné secesní okno s polokruhovým závěrem a příčlem, dekorovaným zubořezem a vertikálními prvky s leženkami. v prvním podlaží se ve dvou krajních osách v severní části průčelí zachovala obdélná dvoukřídlová secesní okna s příčlem a vertikálními prvky, dekorovaným zubořezem a leženkami. Jejich horní křídlo je členěno na 8 drobných obdélníkových dílů, jak je časté u oken lineární secese.

V jihozápadním průčelí s původním rozvrhem secesního průčelí a vysokým žulovým soklem s obdélnými okenními otvory do suterénu, opatřenými luxfery, se nezachovala v okenních otvorech žádná původní secesní křídla, ani secesní mříže v oknech. Při západním nároží zůstal zachován mělký rizalit, završený trojúhelníkovým štítem.

V jihovýchodním pohledu, v zachovalém původním rozvrhu se žulovým soklem, zůstalo v ose křídla, podélně obráceného k řece Nise, je zachováno secesní dvoukřídlové okno. Původní secesní trojdílné okno je zachováno v žulovém soklu dvorního přístavku hlavního křídla do dvora.

V závěru hlavního křídla do dvora se v pětibokém nízkém původním přístavku zachoval původní rozvrh a žulový sokl, okenní otvory však jsou opatřeny luxfery. Z mohutného polokruhového okna pod neodděleným lichoběžníkovým štítem v rámu, v patě štítu rozšířeném, se zachovaly pouze původní otvory-krajní, téměř trojúhelné, které jsou nyní vyplněny luxfery.

Ve dvorních průčelích všech tří křídel se zachoval původní rozvrh průčelí a vysoký žulový sokl. Ve dvorním průčelí hlavního křídla jsou zachována secesní okna z prostoru hlavního schodiště. Jsou to ve všech patrech tři úzká obdélná sdružená okna, střídaná zděnými sloupky a v horní části nad příčlem,

dekorovaným zubořezem, členěná do 6 obdélných drobných dílů. Ve vysokém žulovém soklu je vstup ze dvora opatřený dvoukřídlými secesními dveřmi s klapačkou a hlavicí, dole s plochou výplní a nahoře s výplní oken a secesní mříží. Východně je při vstupu průčelí členěno rizalitem se skosenými nárožími a v patrech s malými obdélnými okny na WC. V suterénu v žulovém soklu je secesní trojdílné okno. Vedle rizalitu jsou všechny okenní otvory opatřeny luxfery, hlavnímu křídlu je do dvora předložen přístavek s okenními otvory opatřenými luxfery a s plechovými dveřmi o dvou křídlech. Ve dvorním průčelí severozápadního křídla zůstala původní tři secesní okna, 1 trojdílné a 2 dvoudílné v žulovém soklu ve zvýšeném přízemí a v pevném patře otvory opatřeny luxfery. Hlavní hranolová římsa je podložena profilem.

Dvorní průčelí jihzápadního křídla s vysokým žulovým soklem má všechny okenní otvory vyplněny luxfery. Hlavní hranolová římsa je podložena profilem.

Na střeších všech tří křídel se zachovala na hřebeni hlavního křídla oplechovaná věžička, v místě křížení hlavního a severozápadního křídla oplechovaný tambur s polokulovou oplechovanou čepicí nesenou sloupky, mezi nimiž je původní parapetní secesní mříž. Na střeších se zachovaly původní komíny, dekorované štukaturské detaily. Všechny štíty jsou završeny oplechovanými šíškami.

Interiér: Malá vstupní hala je v podstatě zachována ve své původní podobě. Strop je zdoben oválným vpadlým štukovým zrcadlem (obr.1), dekorovaným pásem zubořezu, ve středu s plochým kosodélníkem s pronesenými stranami a čtyřmi čtvercovými terči. V koutech obdélného rámu je oválné zrcadlo provázeno čtyřmi čtvercovými výplněmi v ustupujícím rámu se secesně stylizovanou kapkou.

Hodnotná je také stěna do větší haly s obdélným vstupem, opatřeným dvoukřídlými dveřmi (obr.2) zabroušeným sklem v mosazi, pod sklem je pás pevné výplně se třemi čtverci a dekorovaný okapný pás. Z obou stran jsou kyvná křídla dveří opatřena třemi horizontálními mosaznými ochrannými tyčemi a mosaznými vertikálními madly. Křídla kyvných dveří jsou mosaznými závěsy na bocích uchyceny ve výplních, které je oboustranně provázejí a jsou vylehčeny čtvercovými výplněmi z broušeného skla v mosazi. Nadedvěrní světlík v celé šířce stěny je vyplněn zabroušenými skly v mosazi. Po roce 1960 došlo ke změnám v úpravě dveří a jejich ostění bylo natřeno nevhodným nátěrem. Ostění tedy tmavohnědou barvou a dveře barvou bílou. Původně byly patrně pouze mořené.

Ve velké vstupní hale jsou na mimořádně vysoké úrovni upraveny obě části stropů se štukovými kazetami a terči (obr.3). Obě části stropu jsou v dekorovaných rámech a předělené dekorovaným pásem podloženým náběhy a mušlí, z nichž jsou staženy dekorované polopilíře. Zachovala se i původní secesní dlažba s dezénem (obr.4). Původní dveře z období lineární secese - dvoje jednokřídlové a dvoje dvoukřídlové, jsou s výjimkou plných jednokřídlových, ve vstupu do místnosti kosmetiky, opatřeny výplněmi z broušeného skla v mosazi a jsou vždy v obložených ostěních opatřeny dekorovanými rámy, které jsou oboustranně zkosené (obr.5).

Velmi hodnotné je také zachované hlavní dvouramenné schodiště s původním kovaným zábradlím (obr.6), kotveným v soklových hranelech při podestách a mezipodestách (obr.7). Hranoly jsou opatřeny tlačným plechem s dekorativními prvky jako jsou leženy, perlovec, zubořez s pravoúhlými terči. Podesty a mezipodesty jsou opatřeny původní secesní dlažbou s dezénem. Nad podestou v prvním patře je štukatérsky dekorovaný strop s pravoúhlými kazetami a terči. Štukatérsky dekorovaný je také pás s náběhem, který nese schodiště. Ve vstupu na hlavní schodiště ze dvora do suterénu jsou původní dvoukřídlové dveře z období lineární secese, opatřené původními mřížkami.

Hala s plaveckým bazénem je klenutá valenou klenbou, orientovanou rovnoběžně s hlavním průčelím. dispozice haly je členěná pilíři, které nesou podél vnitřní podélné a vstupní příčné strany ochozy na štukatérsky dekorovaných konzolách a pod nimi jsou na pilířích pravoúhlé dekorované terče (obr.8). Ochoz je opatřen původním secesním litinovým a nýtovaným zábradlím (obr.9) s dřevěným madlem. Čelo haly je pod mohutným oknem, děleným na tři části, zdobené zajímavými štukovými reliéfy - střední znázorňuje dvě postavy na mořských vlnách, postranní mořskou hvězdicí a rybu (obr.10). Otázkou je původ tohoto reliéfu. V původní dokumentaci je zakresleno pouze vertikální členění s terči, ale ke změně mohlo dojít již v průběhu provádění stavby. Nad vstupy do prostor při obvodní zdi na ochozu se zachoval pás štukových dekorativních terčů (obr.11), který pokračuje i nad mohutnými okny, prolomenými ve zdi hlavního průčelí. V závěru valené klenby jsou větrací otvory, které jsou

uzavřeny větracími mřížemi (obr.13). Některé štukové detaily a obklady dřevem však byly odstraněny, stejně jako původní keramický obklad, který byl nahrazen obkladem bělinovým.

V suterénu jsou některé prostory kolem podzemí plaveckého bazénu klenuté segmentovými klenbami. V dalších místnostech byla změněna v podstatě celá vnitřní dispozice stavby a použity typizované dveře, bělinové dlažby a obklady. Příčky byly mnohdy doplněny v horní části luxfery pro prosvětlení dlouhých chodeb.

(Čerpáno ze stavebně historického průzkumu o návrh regenerace budovy městských lázní č.p.11 v ulici Budovatelů, Jablonec nad Nisou. v prosinci 1994 zpracovala Ing.arch.Zdislava Kubálková.)

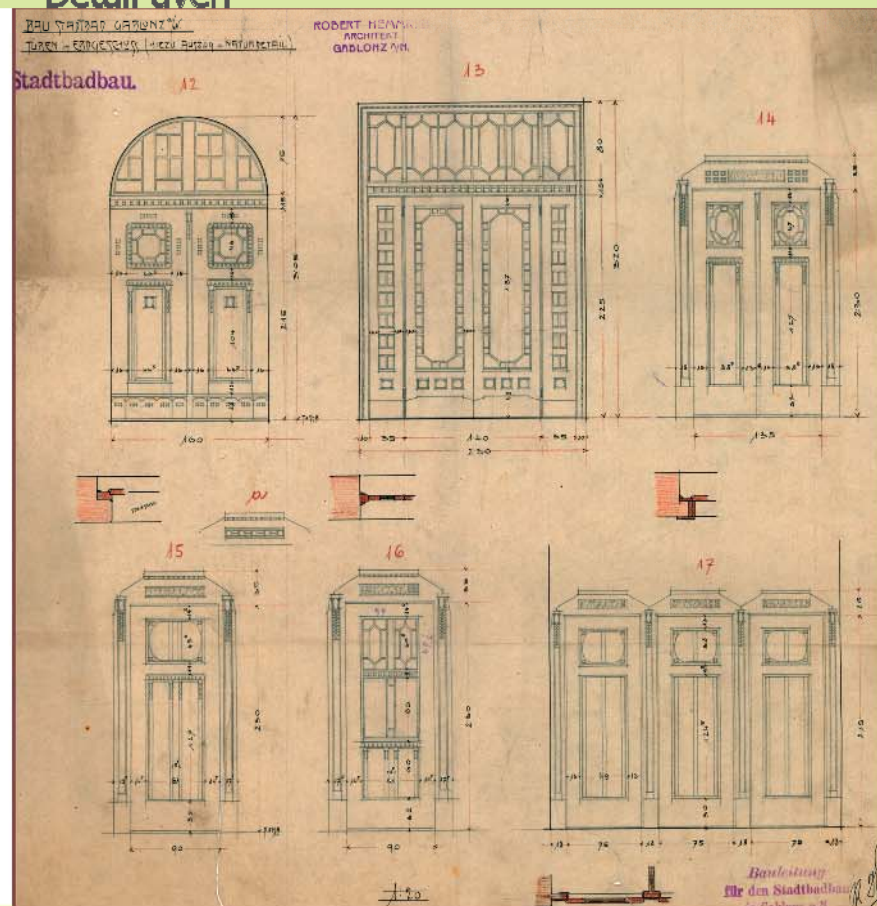

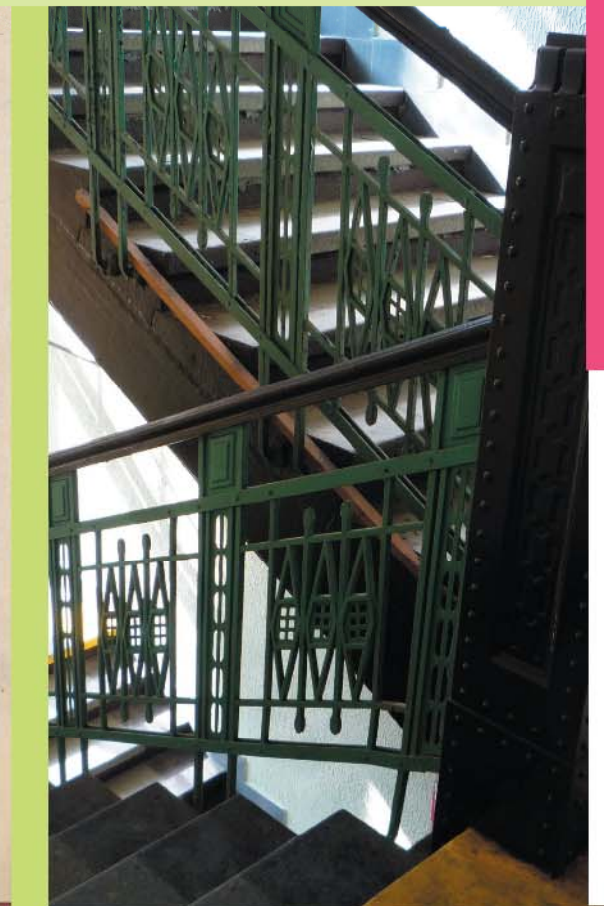
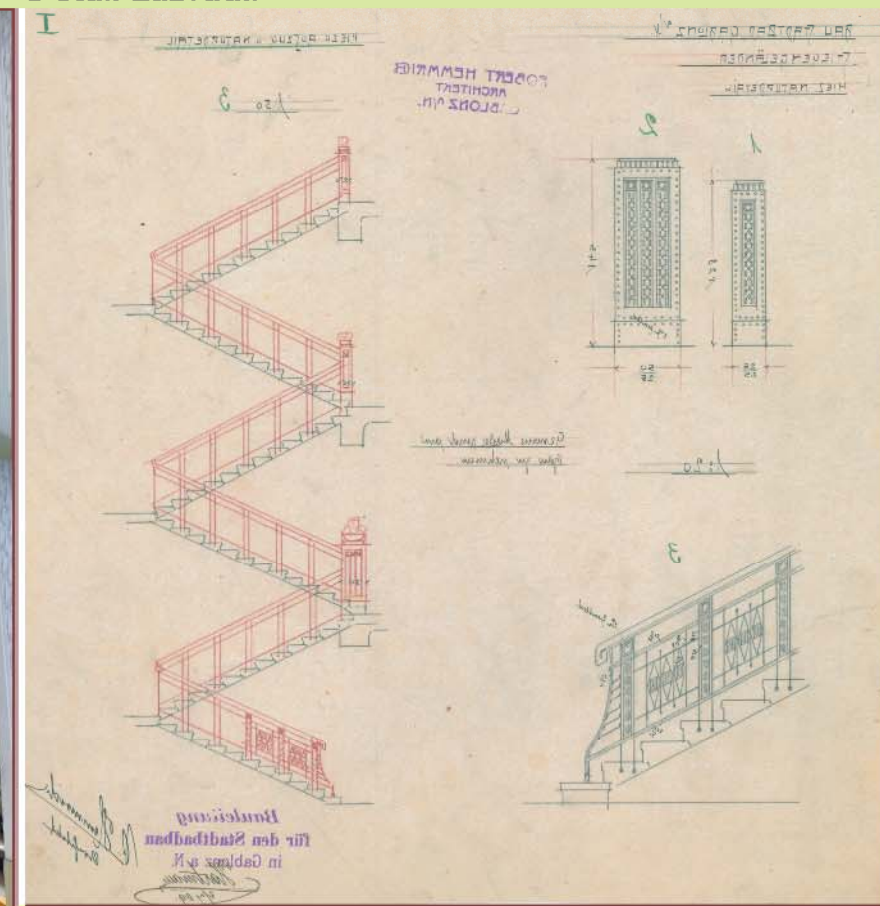
Budova městských lázní v Jablonci byla vyprojektována ve stylu nastupující lineární secese, má ještě některá rezidua stylu secese po roce 1900, např. rozvržení hlavního průčelí a koncepci jako dekorativních prvků, včetně dvou plastik provázajících trojúhelný štít. Z období lineární secese jsou např. městské lázně v Novém Městě pod Smrkem od téhož autora, kde se v hlavním průčelí uplatňuje tentýž mohutný trojúhelný štít, provázený plastikami boha mořských vod Poseidona s trojzubcem a mořské víly. Hlavní průčelí jabloneckých městských lázní bylo mimořádně bohatě dekorováno a mnohé detaily se uplatňovaly i na ostatních průčelích a v interiéru. Opakují se zde prvky lineární secese jako perlovec, zubořez, pravoúhlé kazety a výplně, terče oválné i pravoúhlé, užívané na okenních příčlích, rámech a výplních dveří, na hranolových soklech při schodištích i v omítkách na stropě, v šambránách a římsách.

Nejprezentativnější prostory, jako je vstupní hala, hlavní schodiště a klenutá hala plaveckého bazénu s ochozy v patře, si bohatost členění a vysokou úroveň dekorativnosti, kterou se období secese vyznačovalo, zachovaly. Objekt městských lázní měl v dynamicky rostoucím Jablonci velmi významné postavení, dnes už se to buhužel říci nedá. Při stavebních změnách po roce 1960 nebyl objekt doceněn a v jeho průčelí došlo k odstranění všech dekorativních prvků a celkově zcela utilitární úpravě stavby. Původní secesní okna ve vstupní části stavby a prvky na střeše jako mohutný tambur, vikýře a dekorované komíny kontrastují se žalostně holým průčelím, která si zachovala svůj původní rozvrh, ale téměř všechny okenní otvory byly vyplněny luxfery.

Detail dveří

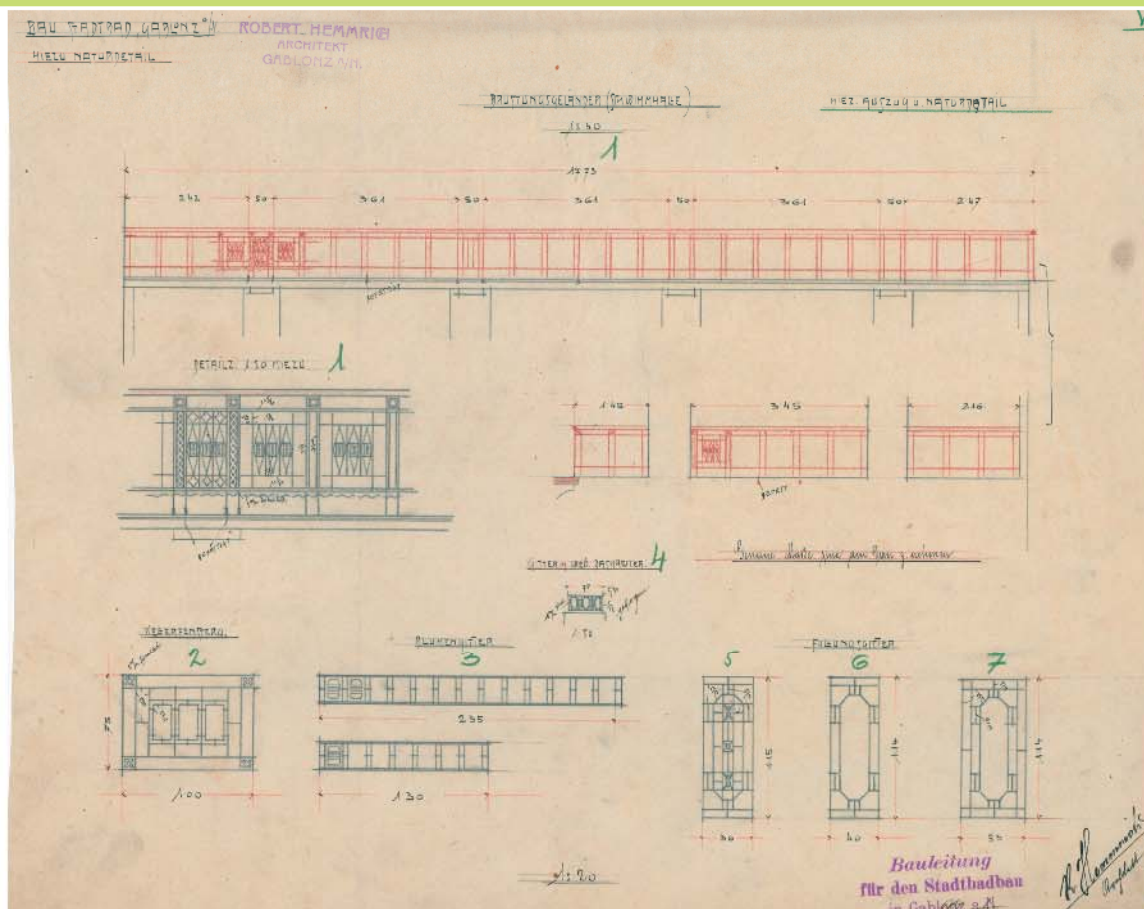
Detail zábradlí

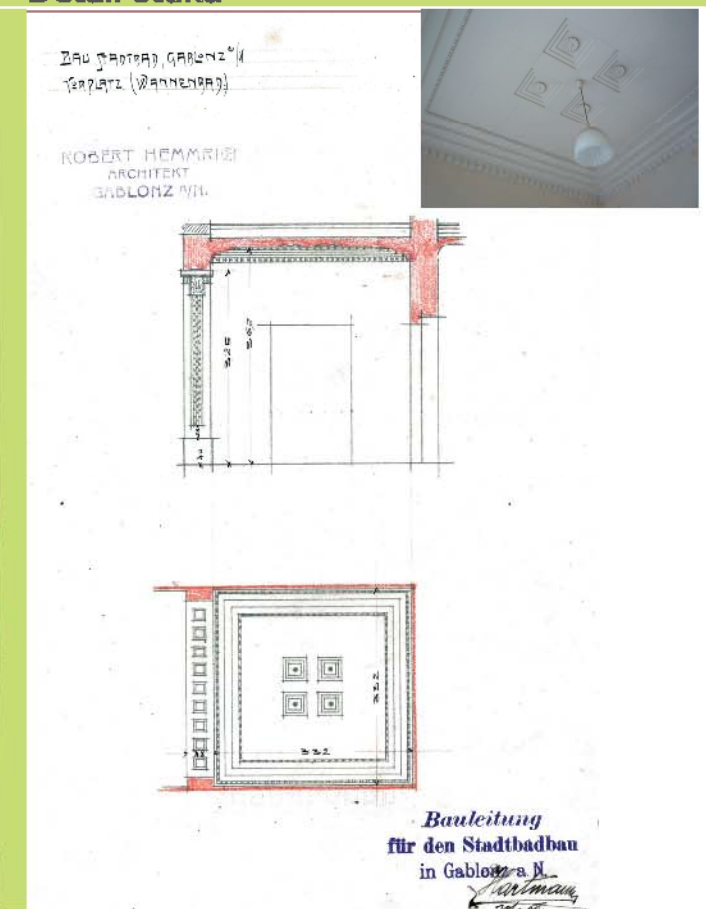
Detaily

Současný stav

Detail zábradlí

Detail štuky

Současný stav exteriéru

Fotodokumentace

Současný stav

Současný stav interiéru

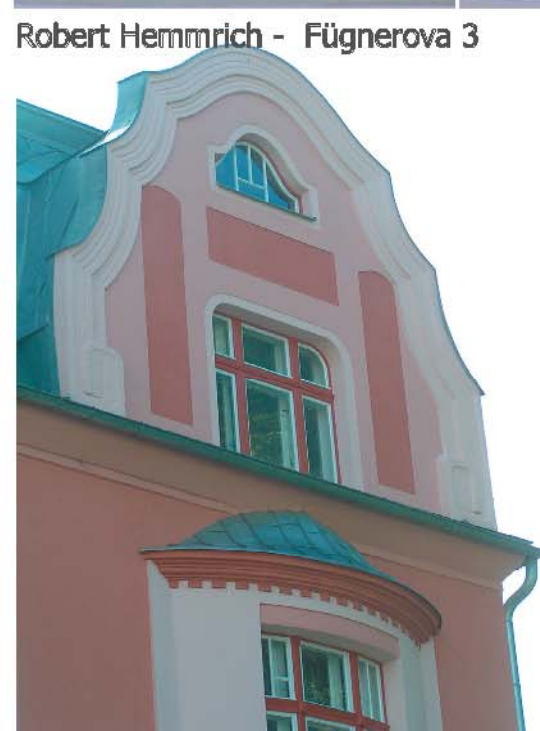
Robert Hemmrich - nároží ulic Máchova a Komenského

Robert Hemmrich - Komenského 15a

Robert Hemmrich - Fügnerova 3

Robert Hemmrich

Historické objekty

1/Úvod do problematiky:

Předmětem této práce je objekt bývalých městských lázní v Jablonci nad Nisou. Již přes 10let neslouží původní funkci a jiná náplň se pro ně hledá, stejně tak jako potřebné finanční prostředky na případnou revitalizaci.

Cílem řešení je tedy navrhnout revitalizaci a další možné využití těchto prostor pro novou funkční náplň. Jde o individualizovaný prostor s jedinečnou historií a neopakovatelným charakterem, který je poutavým artiklem v tomto místě. Novou náplní této budovy bude nová městská knihovna, která v sobě zahme veškeré potřebné prostory pro provoz a nahradí tak dnešní knihovnu na Dolním náměstí, která nemá dostatek místa pro studijní potřeby, navíc zde není bezbariérový přístup ani dostatek místa pro uskladnění knih. Řešením by bylo přemístění nynější knihovny do nově navrženého objektu.

1.1. Zadání návrhu:

Základním bodem bude navrhnout prostory pro provoz knihovny. Jde o zázemí pro depozit knih, který je v současném objektu knihovny na Dolním náměstí nevyhovující. Dále prostory pro knihovnu samotnou tj. dospělé a dětské oddělení, internetovou kavárnu, čítárnu, interaktivní oddělení pro různé konané akce jako jsou např. přednášky, různé besedy či kulturní akce a další zázemí náležící tomuto provozu.

1.2. Koncept řešení

Hlavní myšlenkou konceptu nového řešení objektu je propojení území mezi městskou částí a parkem. V současné době je budova od parku oddělena Lužickou Nisou, která tvoří jakousi bariéru rozdělující toto území. V návrhu dochází k odstranění jižního křídla z důvodu nevyhovujících prostor pro nové využití knihovny a nahrazení ho novou hmotou, která se otevírá směrem do parku. Hmota levituje nad řekou Lužické Nisy a svým natočením tvoří propojení mezi městskou částí a Tyršovými sady.

Hmota knihovny je založena na jednoduchosti a čistotě linií. Nový objekt navazuje na původní zástavbu pomocí zastřešeného atria a respektuje původní historickou stavbu. Tato hmota neexhibuje do okolí, svým měřítkem citlivě reaguje na okolní zástavbu a zároveň přináší místu novou tvář.

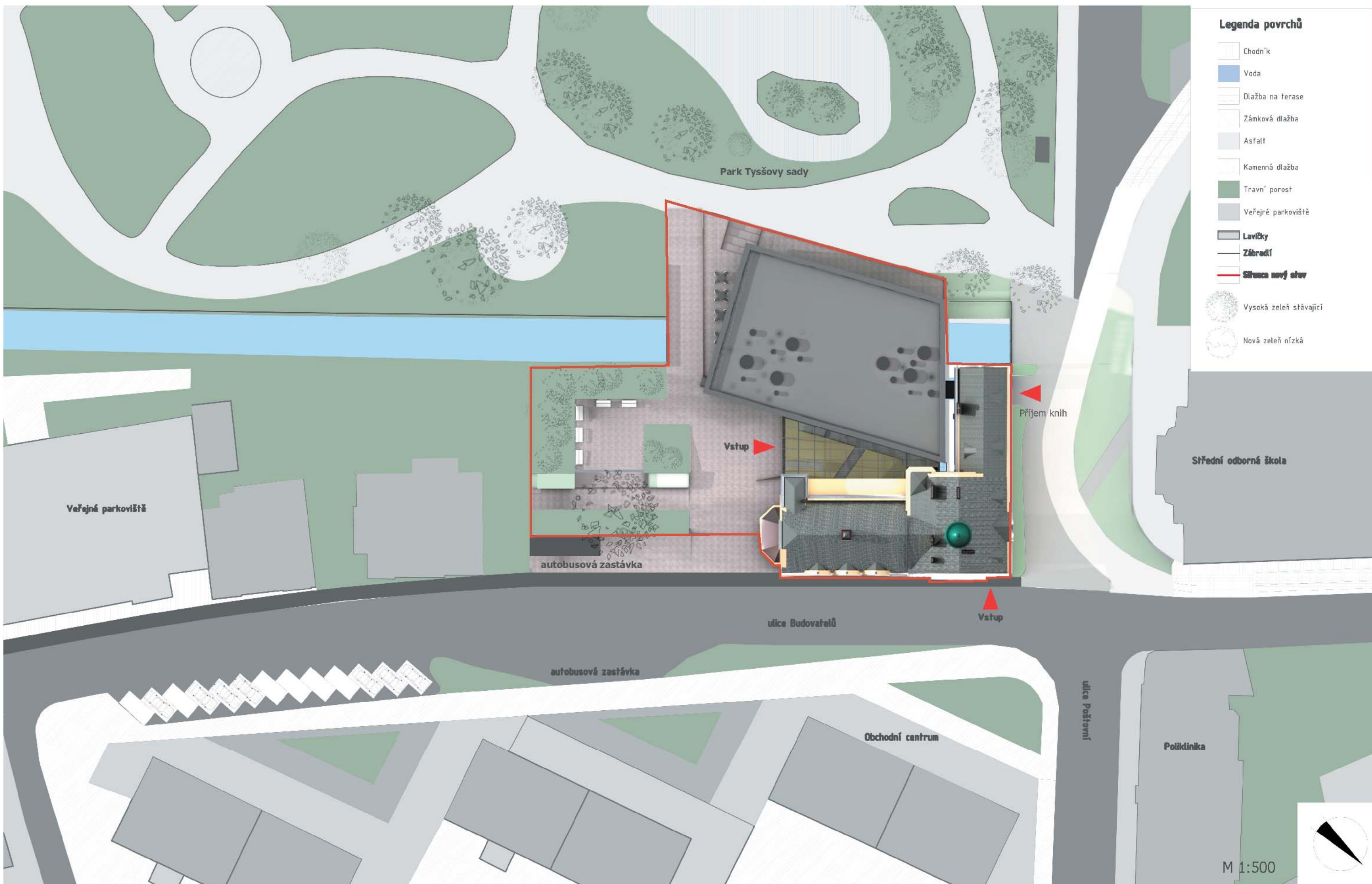
Před objektem z jihovýchodní strany se rozkládá malý oddechový park, který bude upraven a pozměněn. Jedná se o nově vydlážděný před prostor k objektu knihovny, parkovou zeleň, která dodá vzniku tak čistému a přehlednému prostoru k setkávání, zastavení či odpočinku.

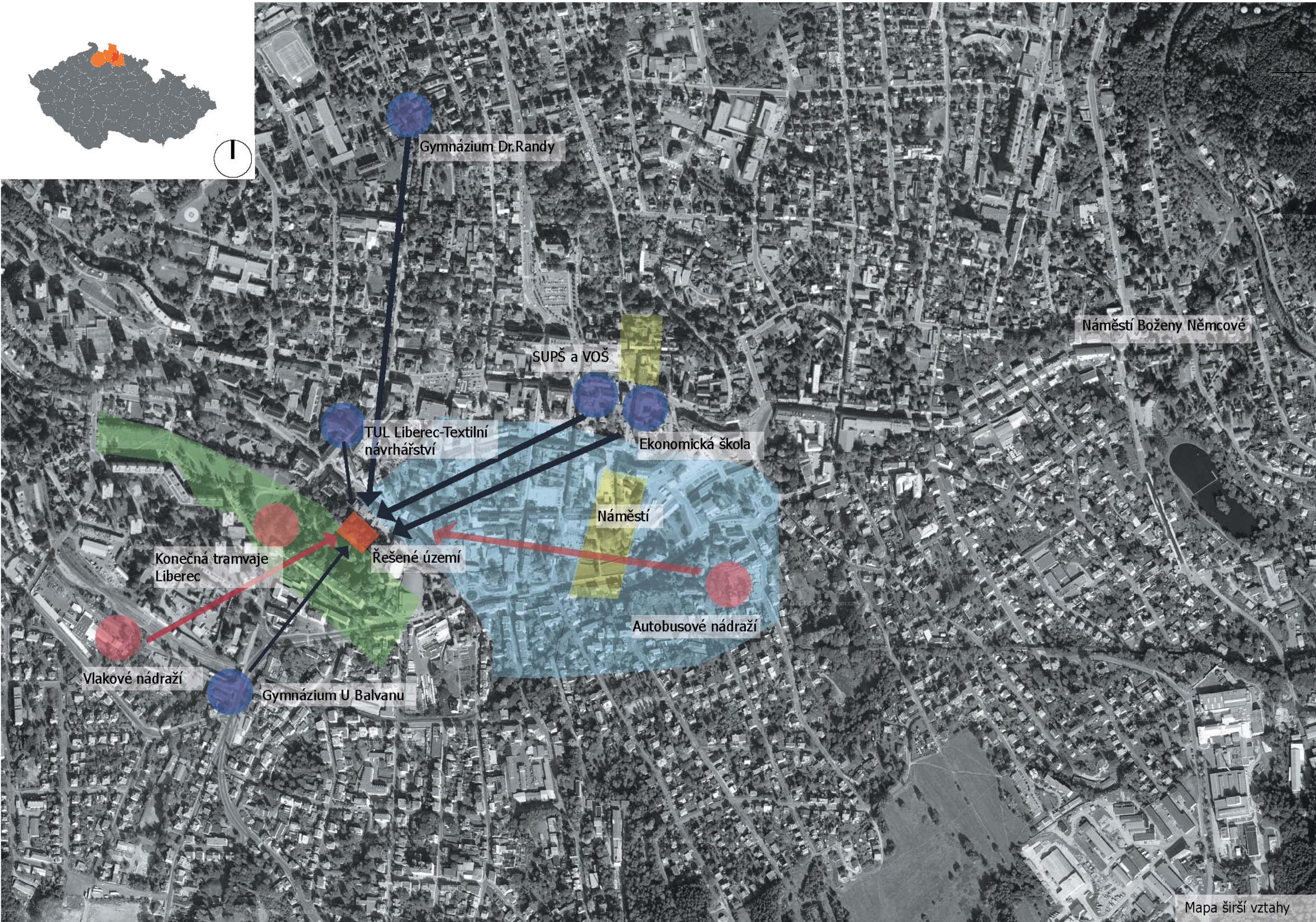
Vzhledem k tomu, že se jedná o veřejnou stavbu vzdělávacího programu, nepředpokládá se zřízení oplocení. Pozemek bude veřejně přístupný se všech stran svého okolí.

Legenda povrchů

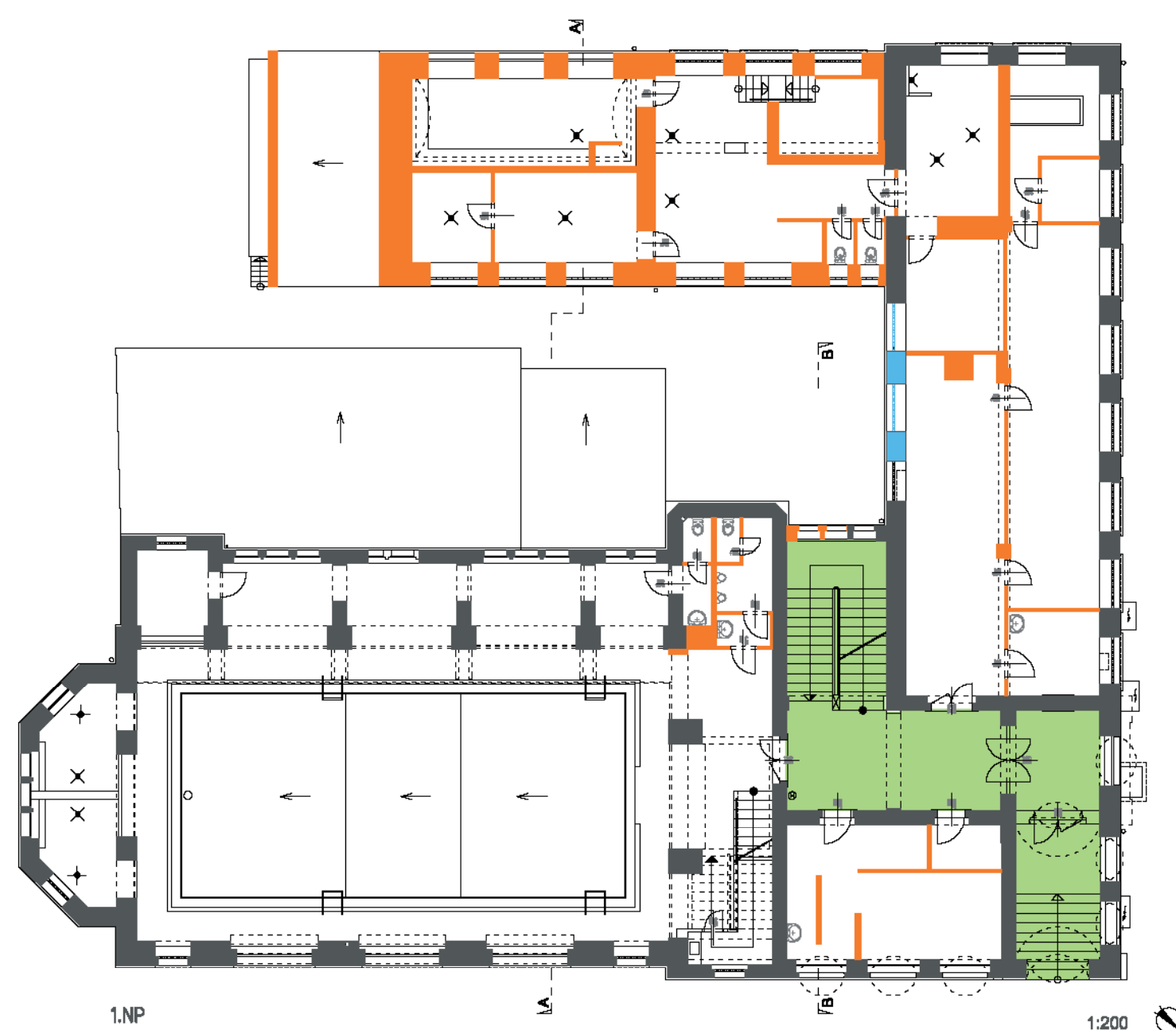
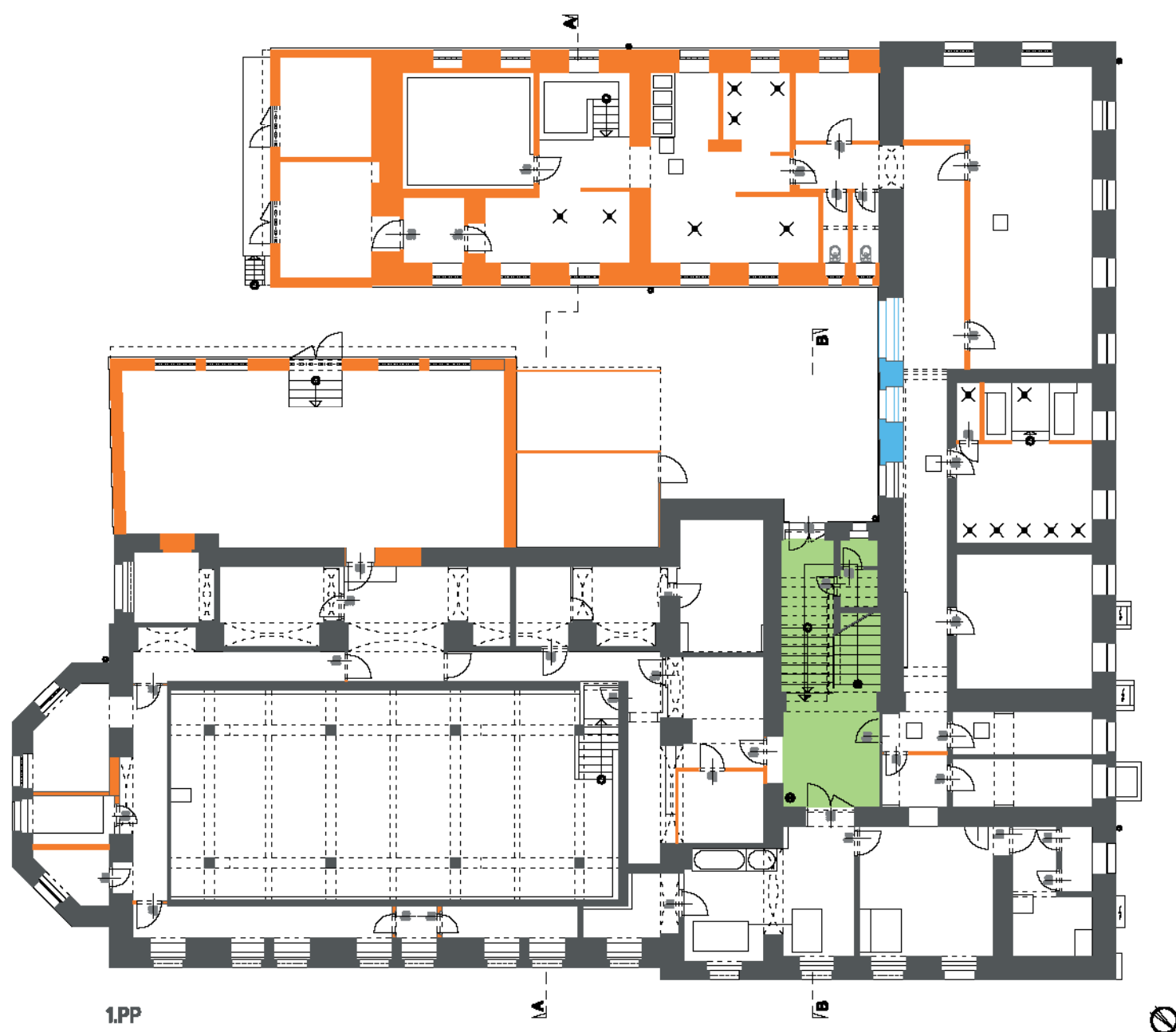
- Chodník
- Voda
- Dlažba na terase
- Zámková dlažba
- Asfalt
- Kamenná dlažba
- Travní porost
- Veřejné parkoviště
- Lavičky
- Zábradlí
- Situace nový strom
- Vysoká zeleň stávající
- Nová zeleň nízká

M 1:500

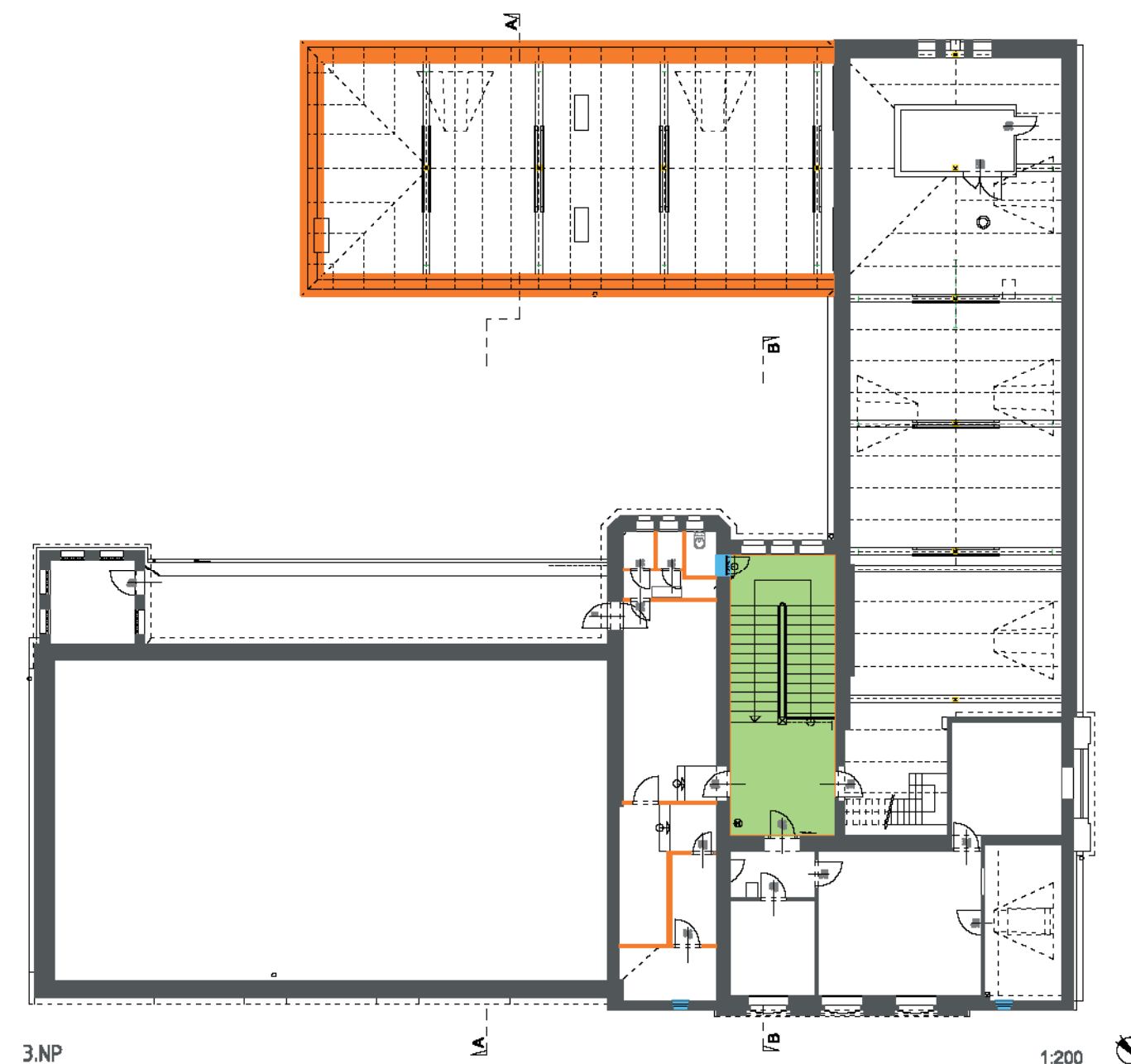
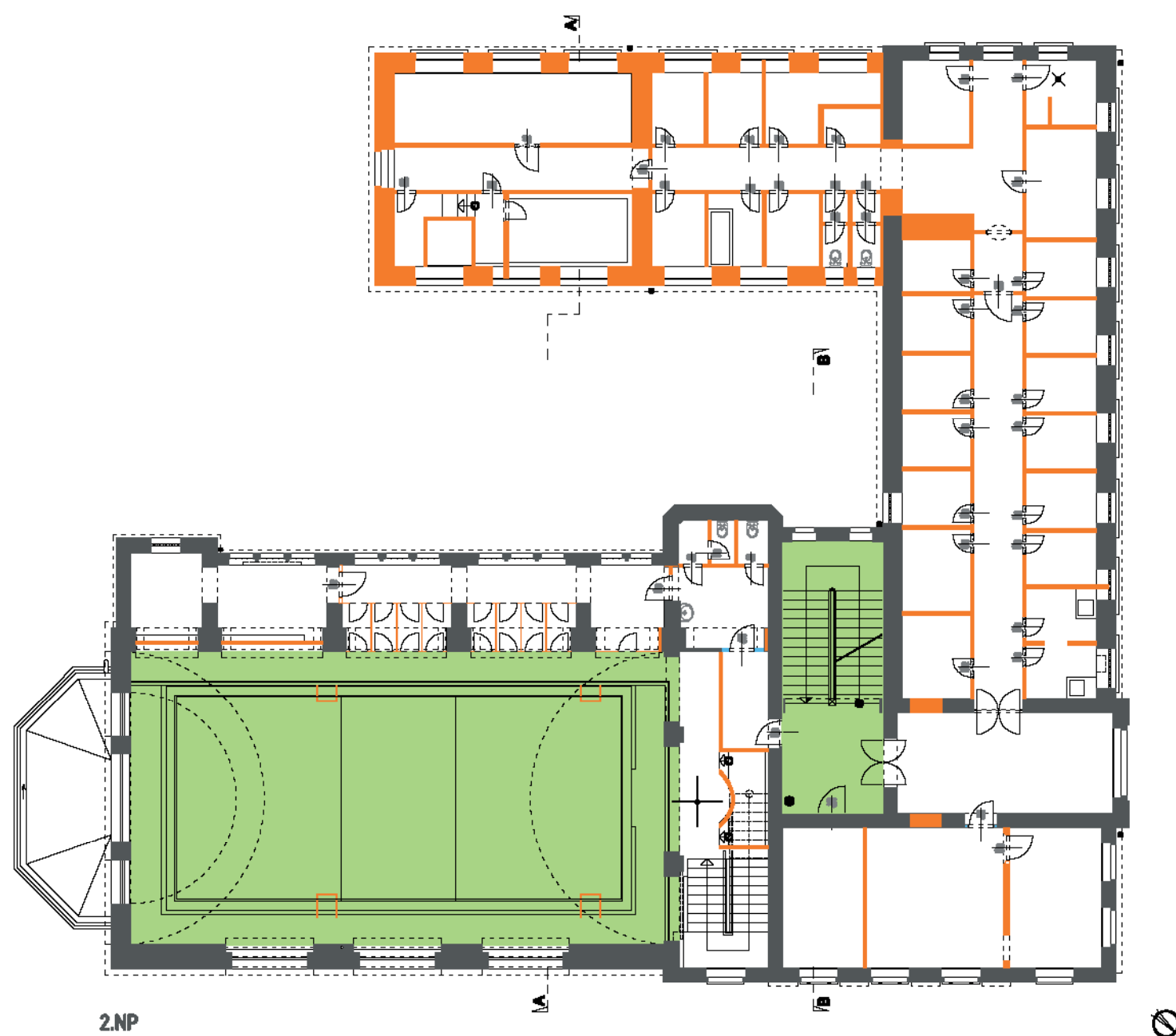
- Původní zdivo
- Detaily k vybourání
- Detaily k úpravě, zazdění
- Obnova do původního stavu

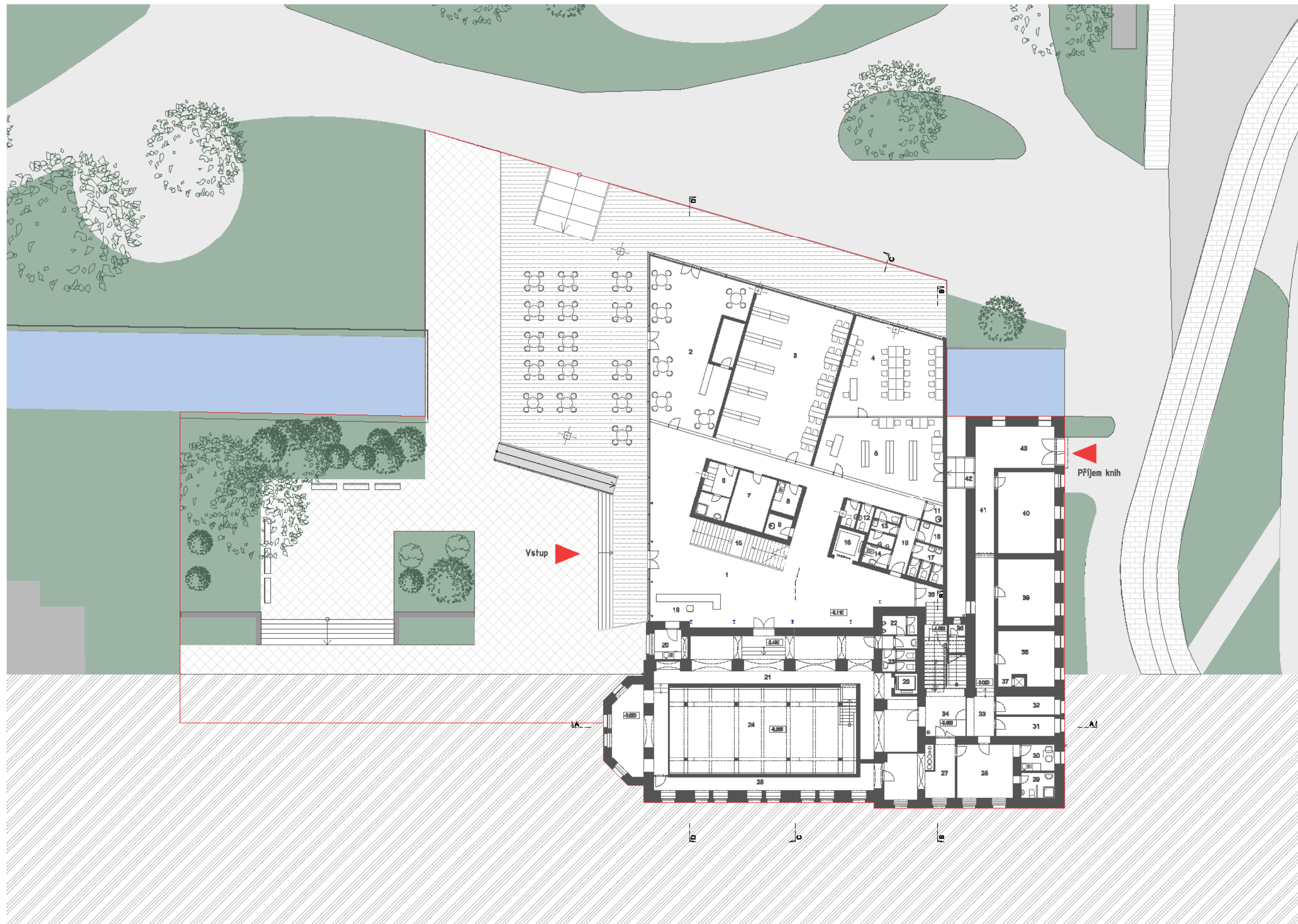

Městská knihovna

Stavebně historický
průzkum

- Původní zdivo
- Detaily k vybourání
- Detaily k úpravě, zazdění
- Obnova do původního stavu

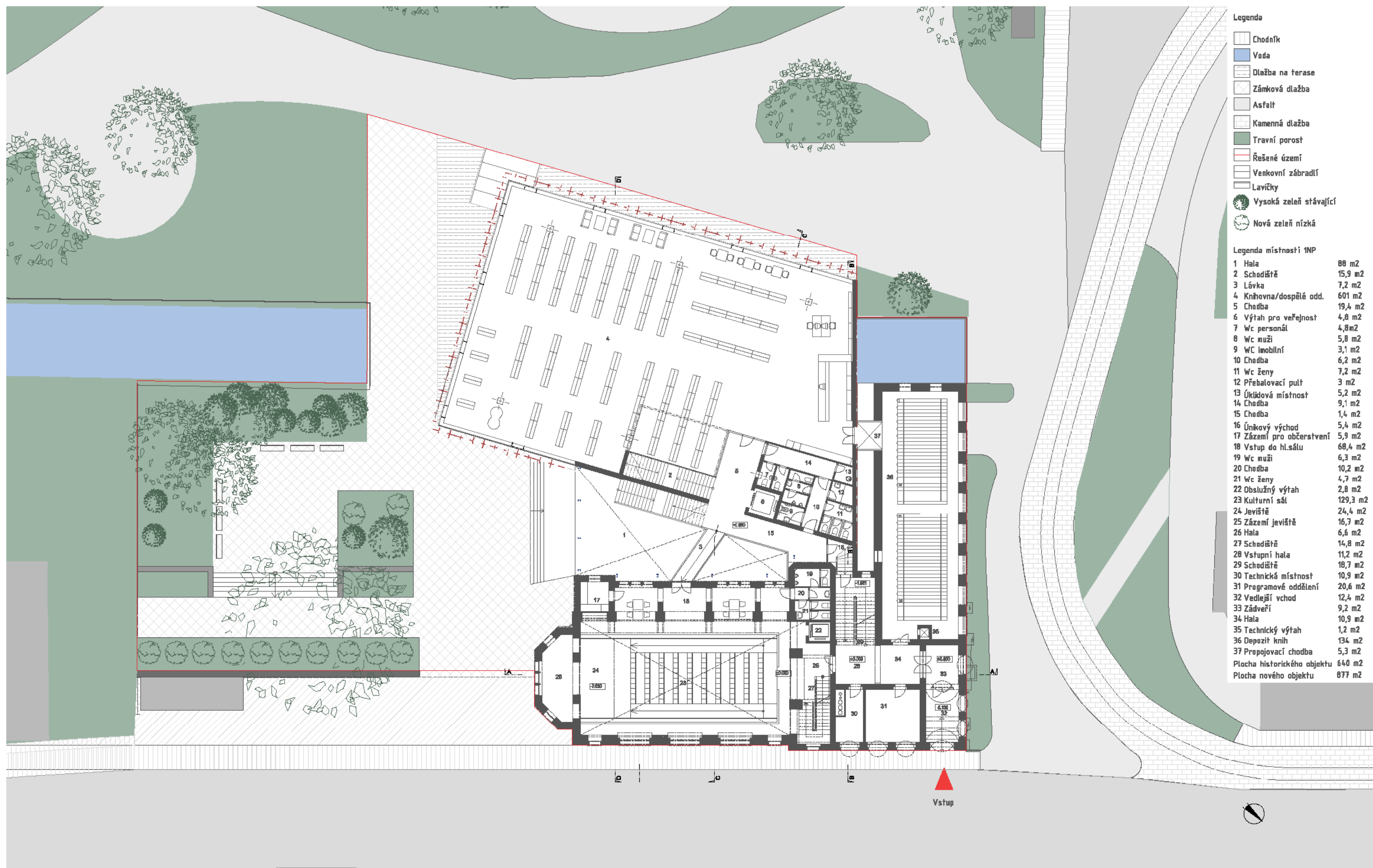

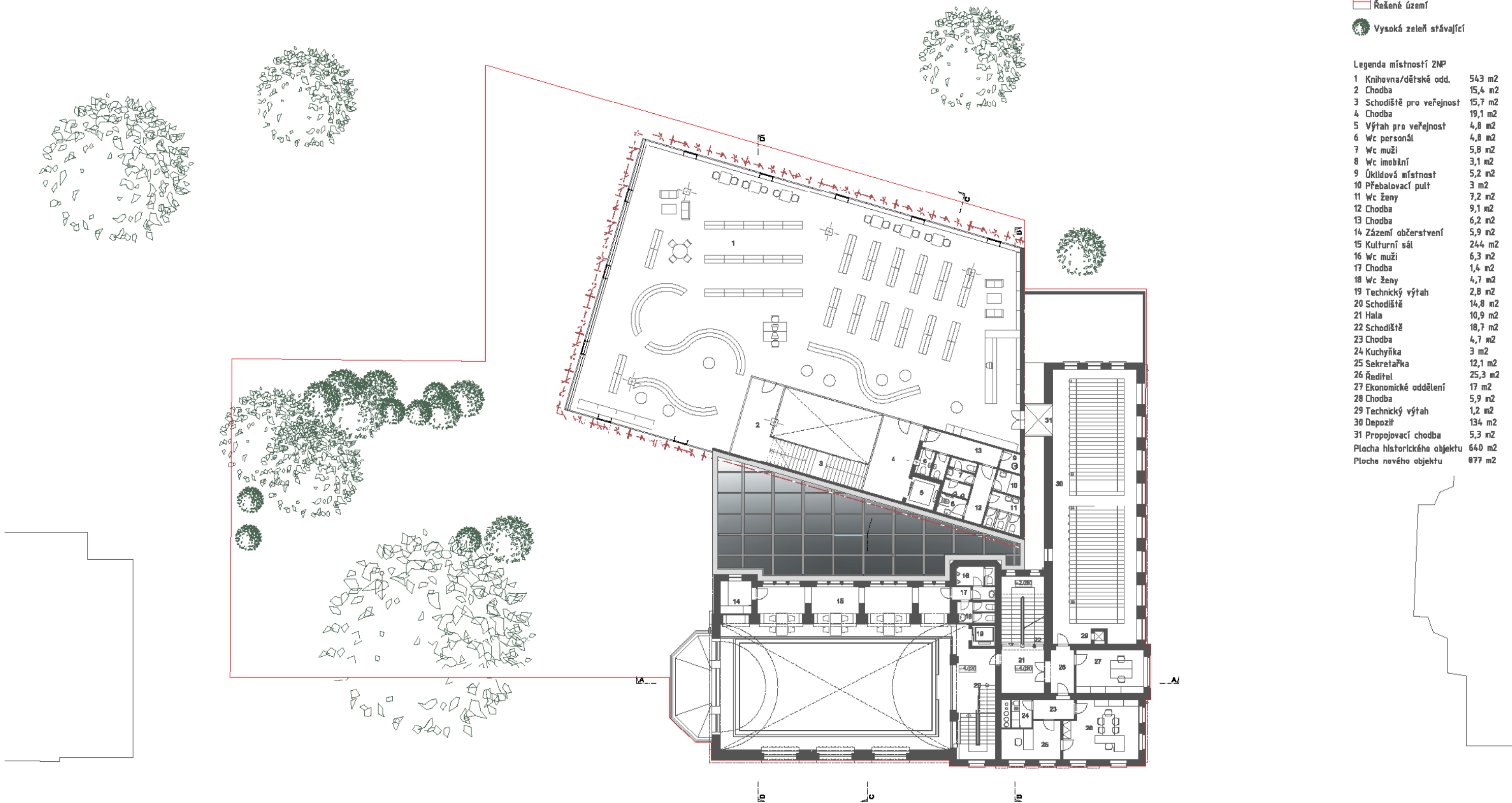
- Legenda**
- Chodník
 - Voda
 - Dlažba na terase
 - Zámková dlažba
 - Asfalt
 - Zemina
 - Kamenná dlažba
 - Travní porost
 - Řešené území
 - Venkovní zbrzdí
 - Lavičky
 - Vysoká zeleň stávající
 - Nová zeleň nízká

Legenda místností 1PP

1 Vstupní hala	174 m ²
2 Kavárna	87,3 m ²
3 Čítárna	98 m ²
4 Internetové oddělení	58 m ²
5 Hudební oddělení	53 m ²
6 Šatna pro personál	10,4 m ²
7 Technická místnost	13,6 m ²
8 Kuchyňka pro personál	4,8 m ²
9 Úklidová místnost	3,2 m ²
10 Chodba	6,2 m ²
11 Úklidová místnost	2,2 m ²
12 Wc personál	48,4 m ²
13 Wc muži	5,8 m ²
14 Wc imobilní	3,1 m ²
15 Schodiště pro veřejnost	16,1 m ²
16 Přebalovací pult	3 m ²
17 Wc ženy	7,2 m ²
18 Výťah pro veřejnost	4,8 m ²
19 Informační pult	13,2 m ²
20 Zázemí informace	5,9 m ²
21 Chodba	10,2 m ²
22 Wc muži	6 m ²
23 Wc ženy	4,5 m ²
24 Výstavní prostor	103 m ²
25 Technická chodba	21,4 m ²
26 Chodba	2,8 m ²
27 Technický prostor	10,2 m ²
28 Dílna údržby	19,2 m ²
29 Umývárna	5,8 m ²
30 Kuchyňka	5,3 m ²
31 Úklidová místnost	7,2 m ²
32 Úklidová místnost	6,5 m ²
33 Chodba	6,6 m ²
34 Hala	10 m ²
35 Únikový východ	5,4 m ²
36 Schodiště	12,6 m ²
37 Technický výťah	1,2 m ²
38 Obalování knih	19,1 m ²
39 Knihařská dílna	24 m ²
40 Provozní sklad	29,3 m ²
41 Chodba	26,7 m ²
42 Provozní chodba	5,7 m ²
43 Přijem knih	20 m ²
Plocha historického objektu	640 m ²
Plocha nového objektu	620,4 m ²

Legenda

- Zasklení
- Řešené území
- Vysoká zeleň stávající

Legenda místností ZNP

1	Knihovna/dětské odd.	543 m2
2	Chodba	15,4 m2
3	Schodiště pro veřejnost	15,7 m2
4	Chodba	19,1 m2
5	Výtah pro veřejnost	4,8 m2
6	Wc personál	4,8 m2
7	Wc muži	5,8 m2
8	Wc imobilní	3,1 m2
9	Úklidová místnost	5,2 m2
10	Přebalovací pult	3 m2
11	Wc ženy	7,2 m2
12	Chodba	9,1 m2
13	Chodba	6,2 m2
14	Zázemí občerstvení	5,9 m2
15	Kulturní sál	244 m2
16	Wc muži	6,3 m2
17	Chodba	1,4 m2
18	Wc ženy	4,7 m2
19	Technický výtah	2,8 m2
20	Schodiště	14,8 m2
21	Hala	10,9 m2
22	Schodiště	18,7 m2
23	Chodba	4,7 m2
24	Kuchyňka	3 m2
25	Sekretařka	12,1 m2
26	Ředitel	25,3 m2
27	Ekonomické oddělení	17 m2
28	Chodba	5,9 m2
29	Technický výtah	1,2 m2
30	Depozit	134 m2
31	Propojevací chodba	5,3 m2
Plocha historického objektu		640 m2
Plocha nového objektu		877 m2

DIPLOMOVÁ PRÁCE

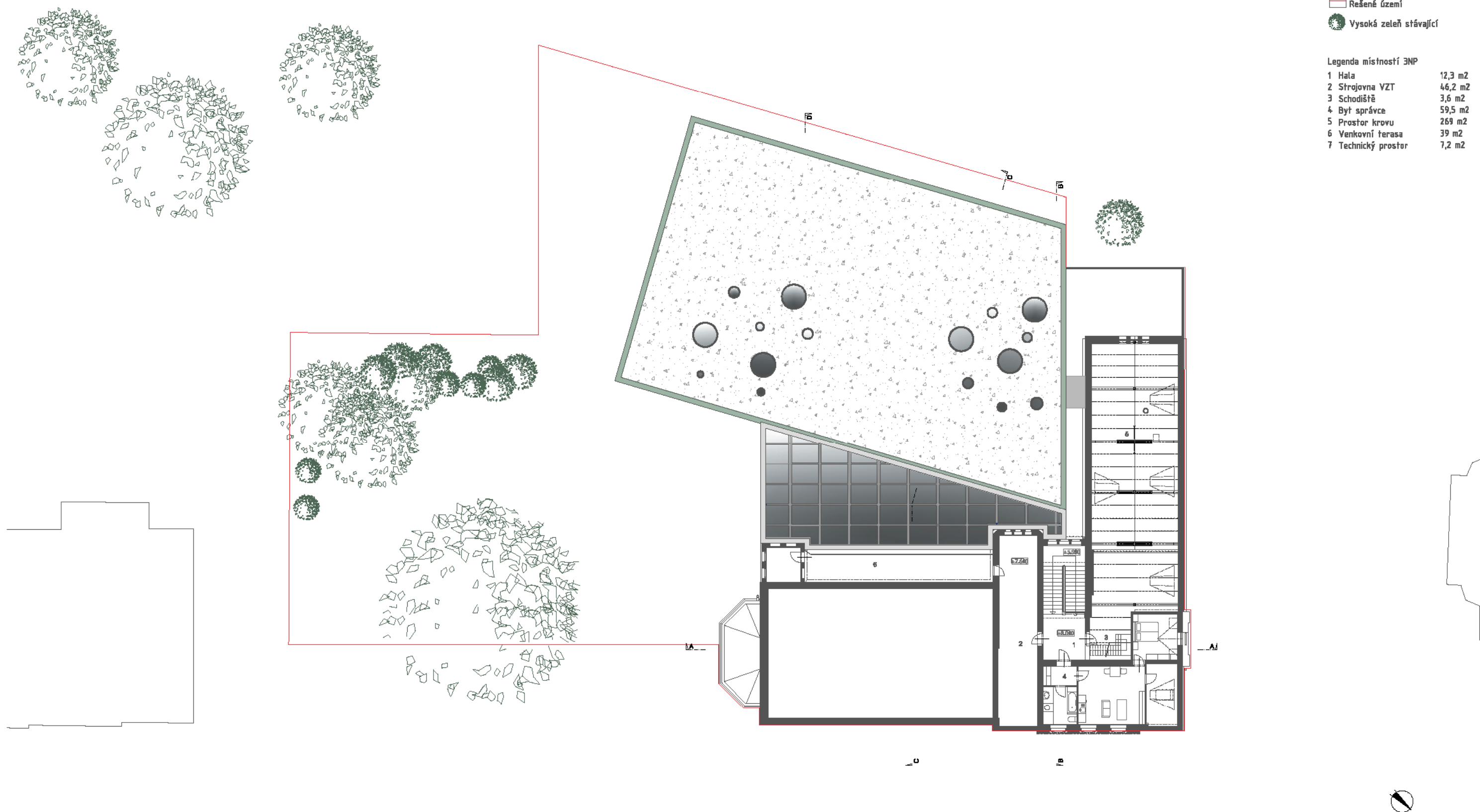
MONIKA ŠVORCOVÁ

REVITALIZACE MĚSTSKÝCH LÁZNÍ V JABLONCI NAD NISOU - MĚSTSKÁ KNIHOVNA

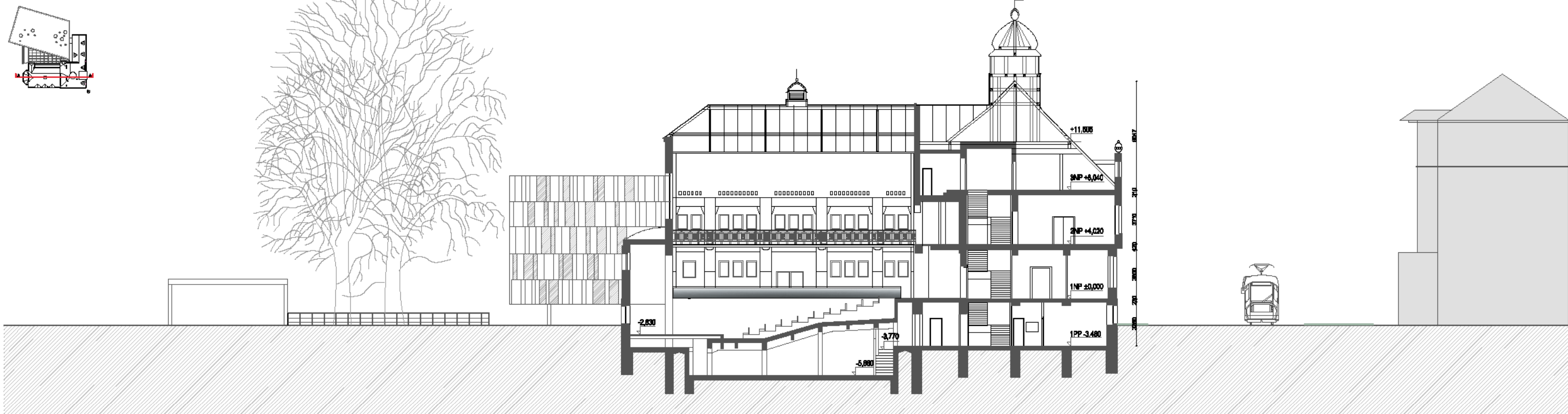
2NP

1:200

VEDOUcí DIPLOMOVÉ PRÁCE
ING.ARCH.AKAD.ARCH.JAN HENDRYCH

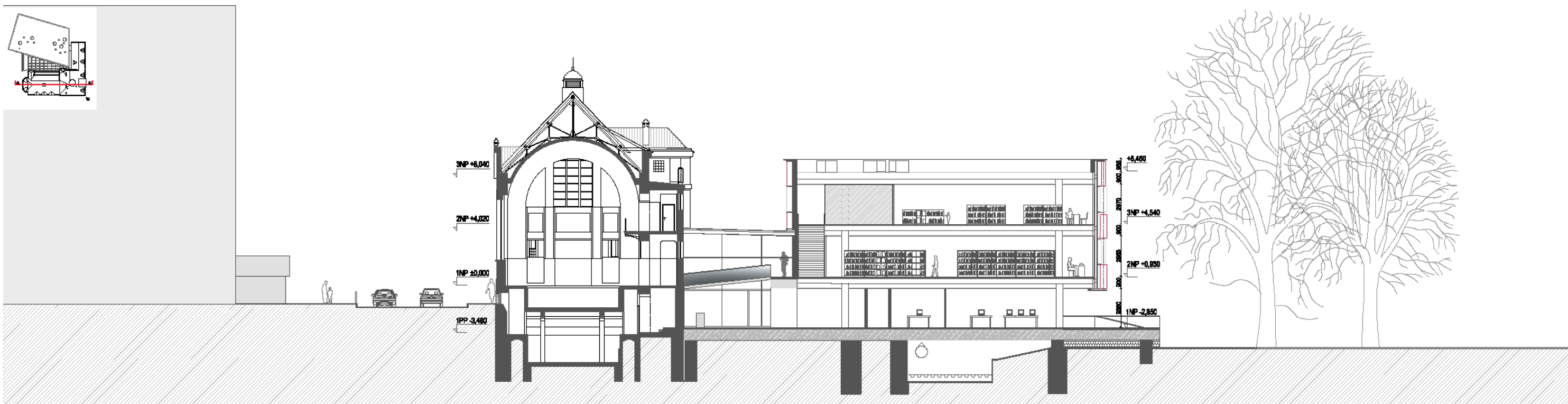
Řez A-A'

Řez B-B'

Řez C-C'

Řez D-D'

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MONIKA ŠVORCOVÁ

REVITALIZACE MĚSTSKÝCH LÁZNÍ V JABLONCI NAD NISOU - MĚSTSKÁ KNÍHOVNA

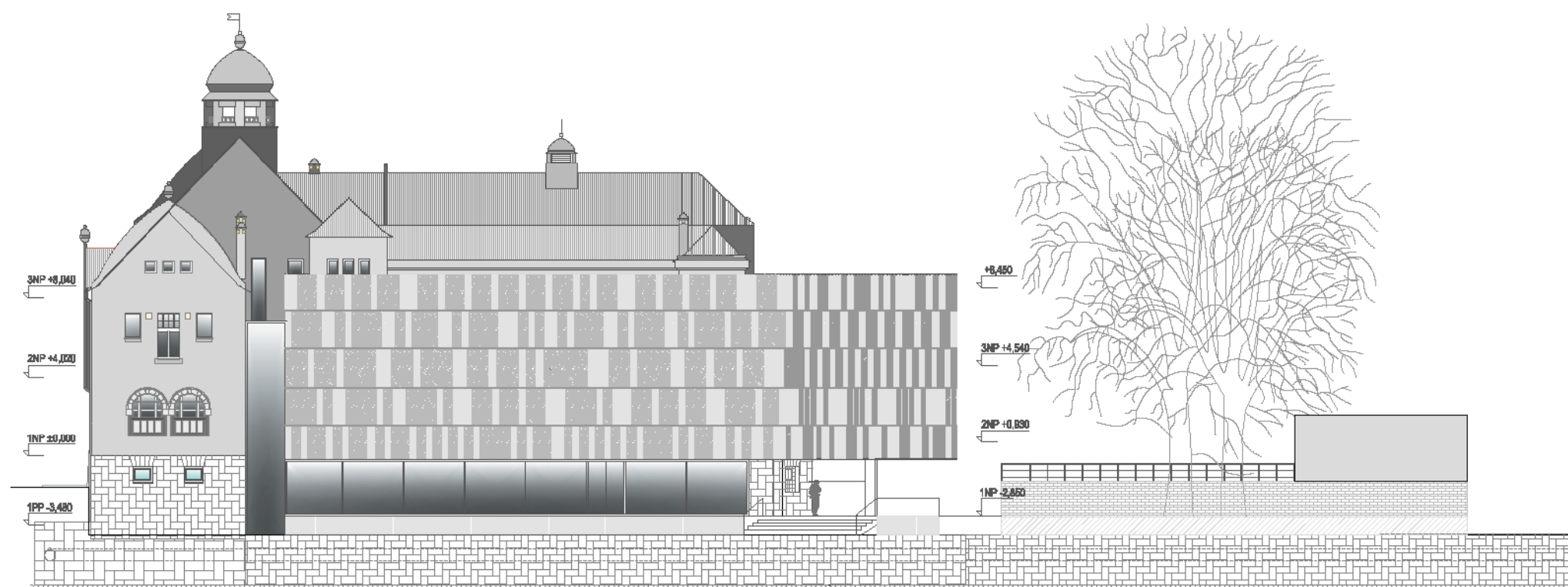
ŘEZY C-C'
D-D'

1:200

VEDOUCÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
ING.ARCH.AKAD.ARCH.JAN HENDRYCH

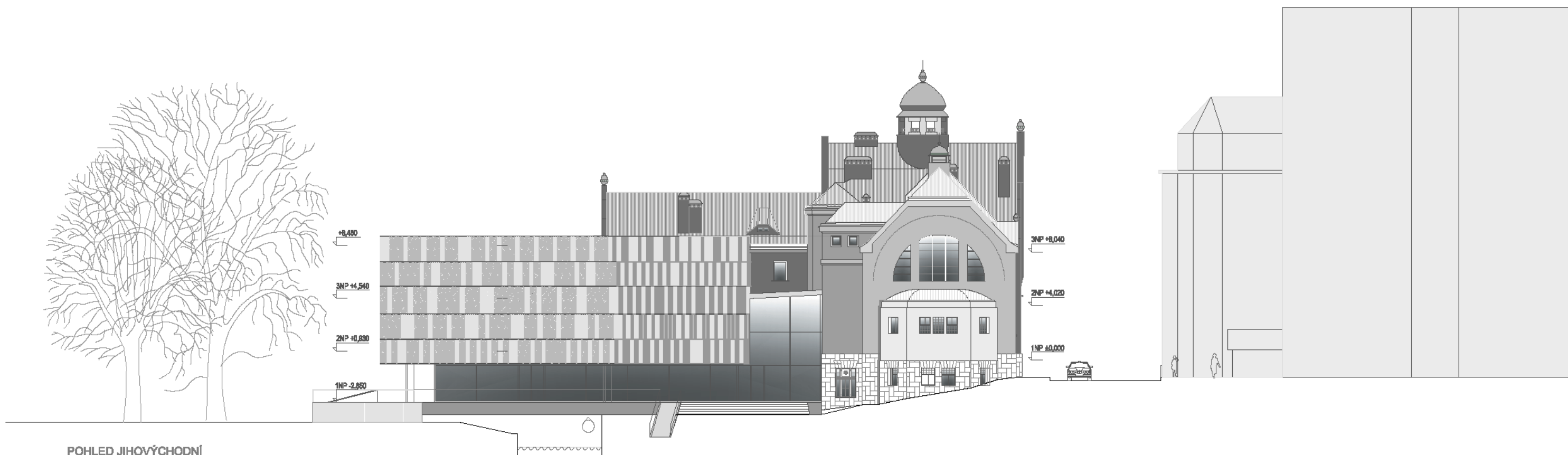

POHLED SEVEROVÝCHODNÍ

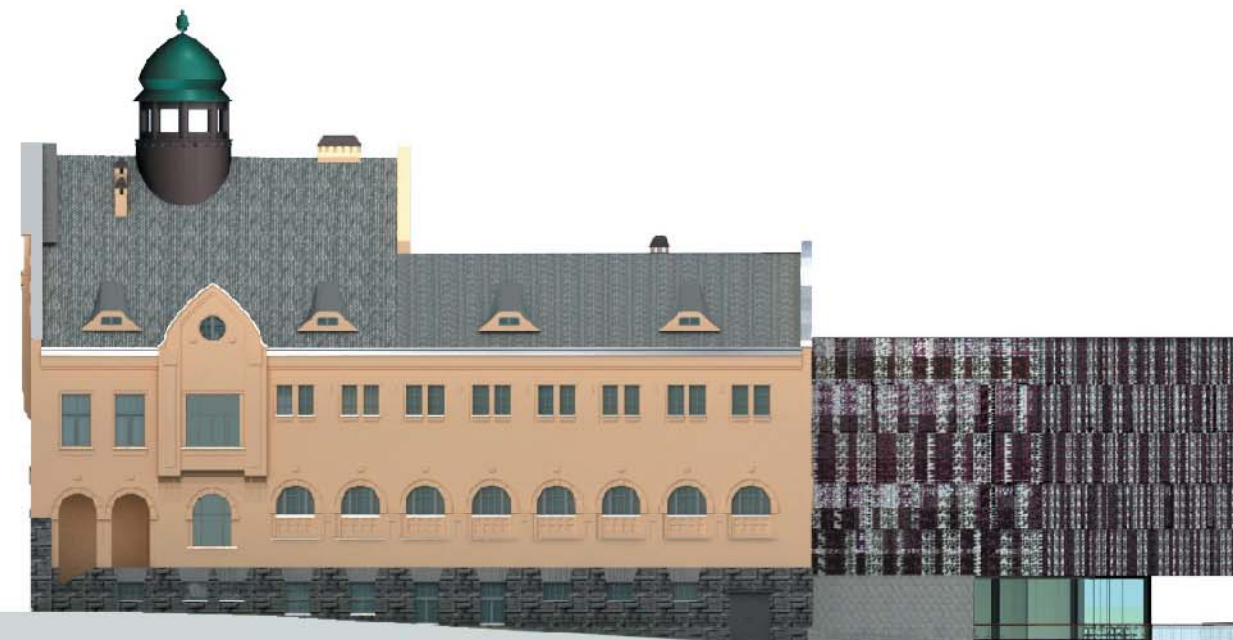
POHLED JIHOZÁPADNÍ

POHLED SEVEROVÝCHODNÍ

POHLED SEVEROZÁPADNÍ

POHLED JIHOVÝCHODNÍ

POHLED JIHOZÁPADNÍ

Zákresy do fotografie

Městská knihovna

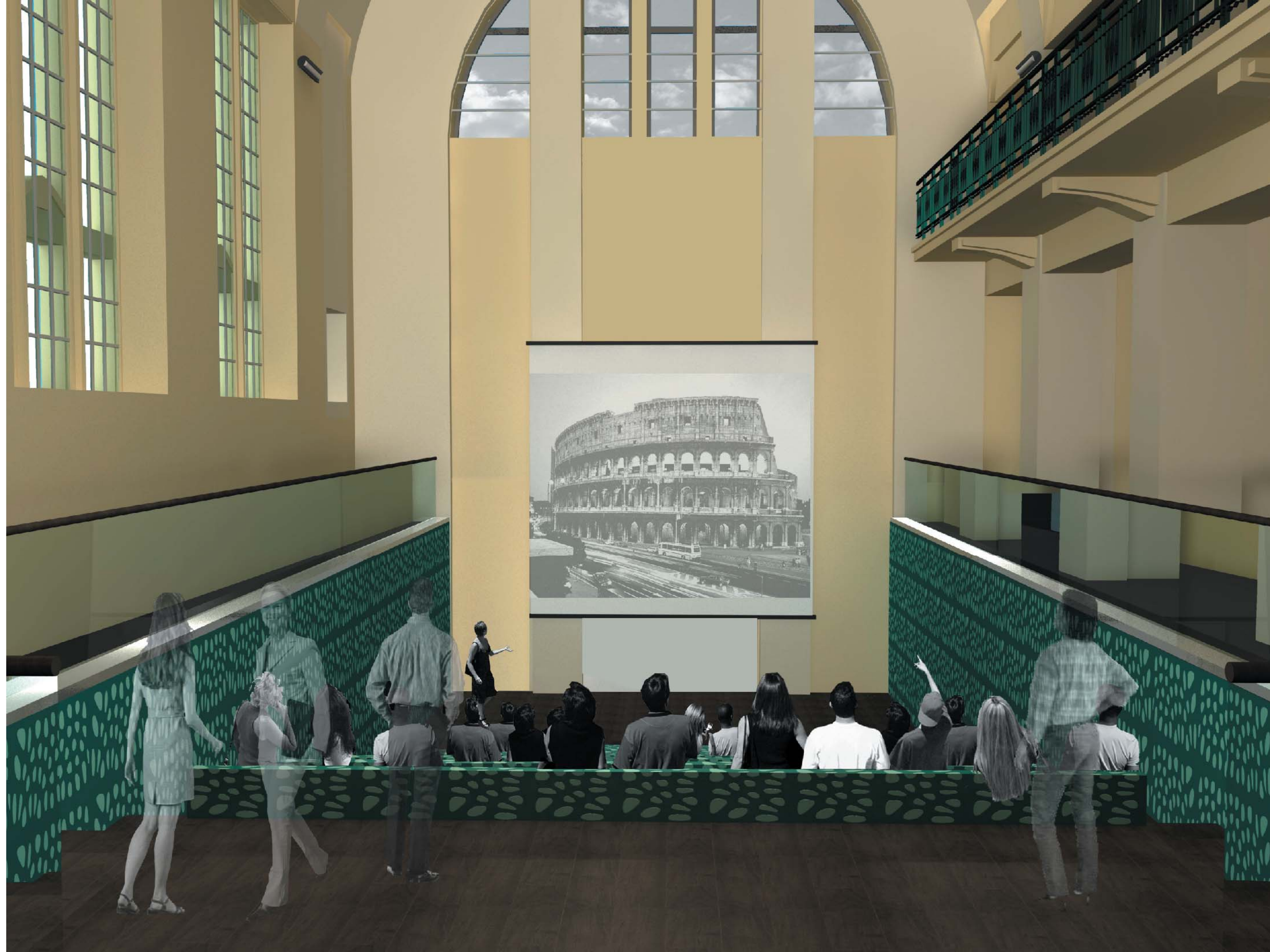
Interiér
Edukativní sál

Městská knihovna

Interiér
Edukativní sál

Městská knihovna

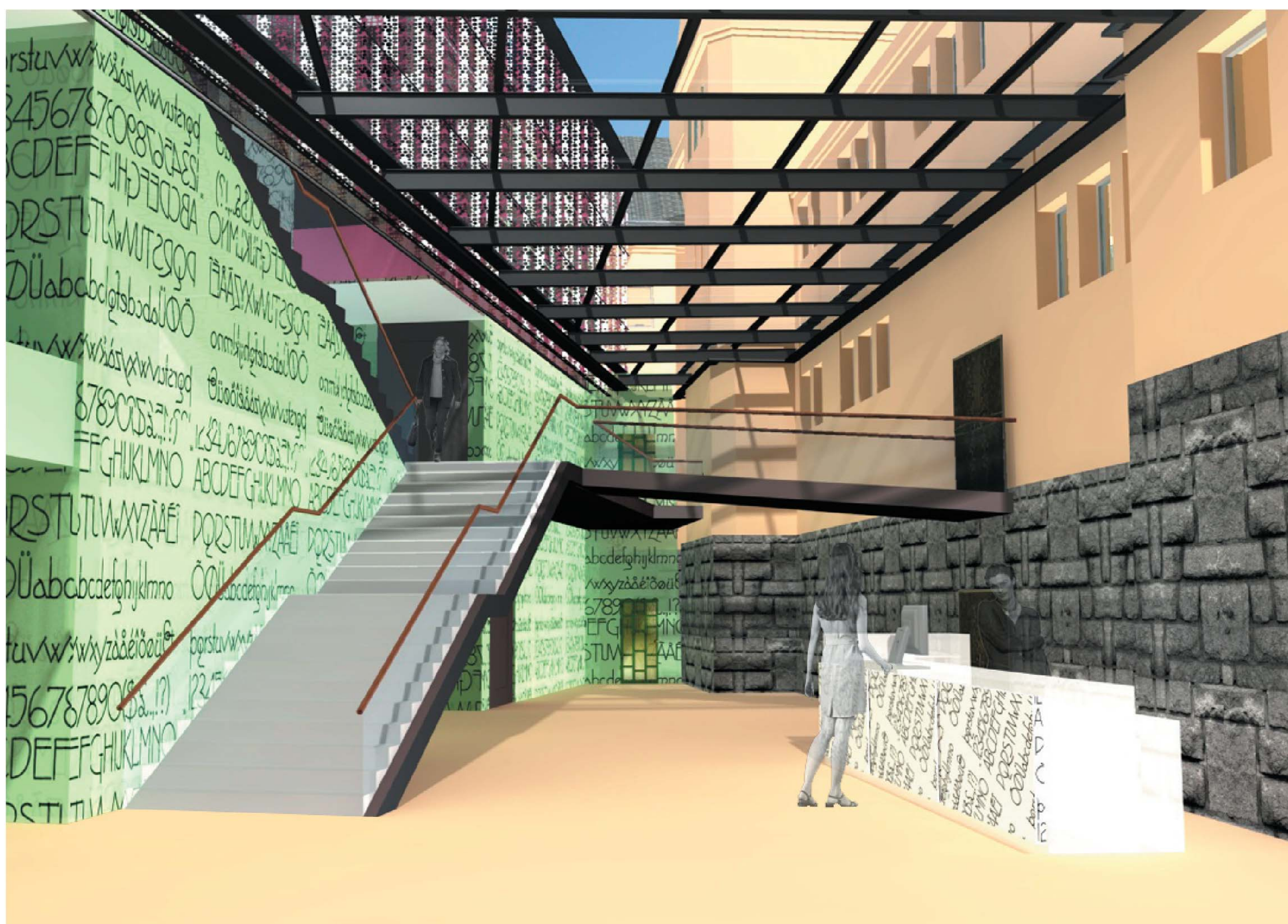

Interiér
Edukativní sál

Městská knihovna

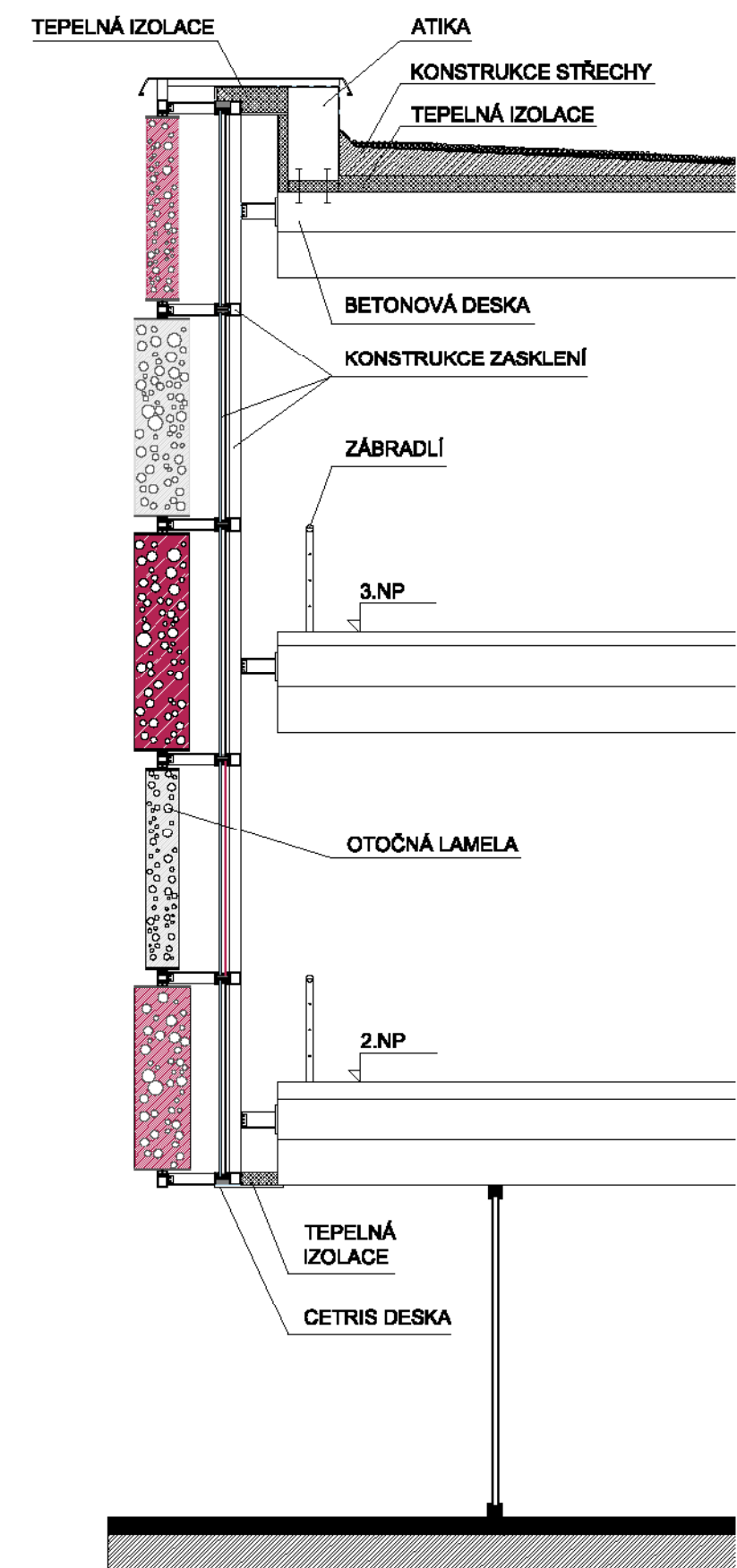

Interiér
vstupní hala

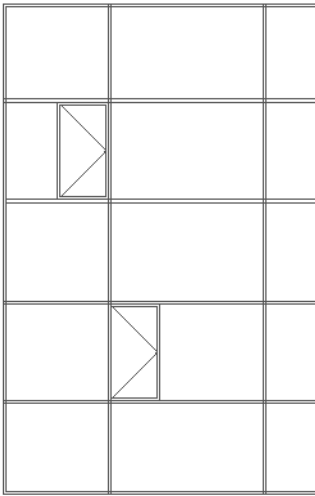
Městská knihovna

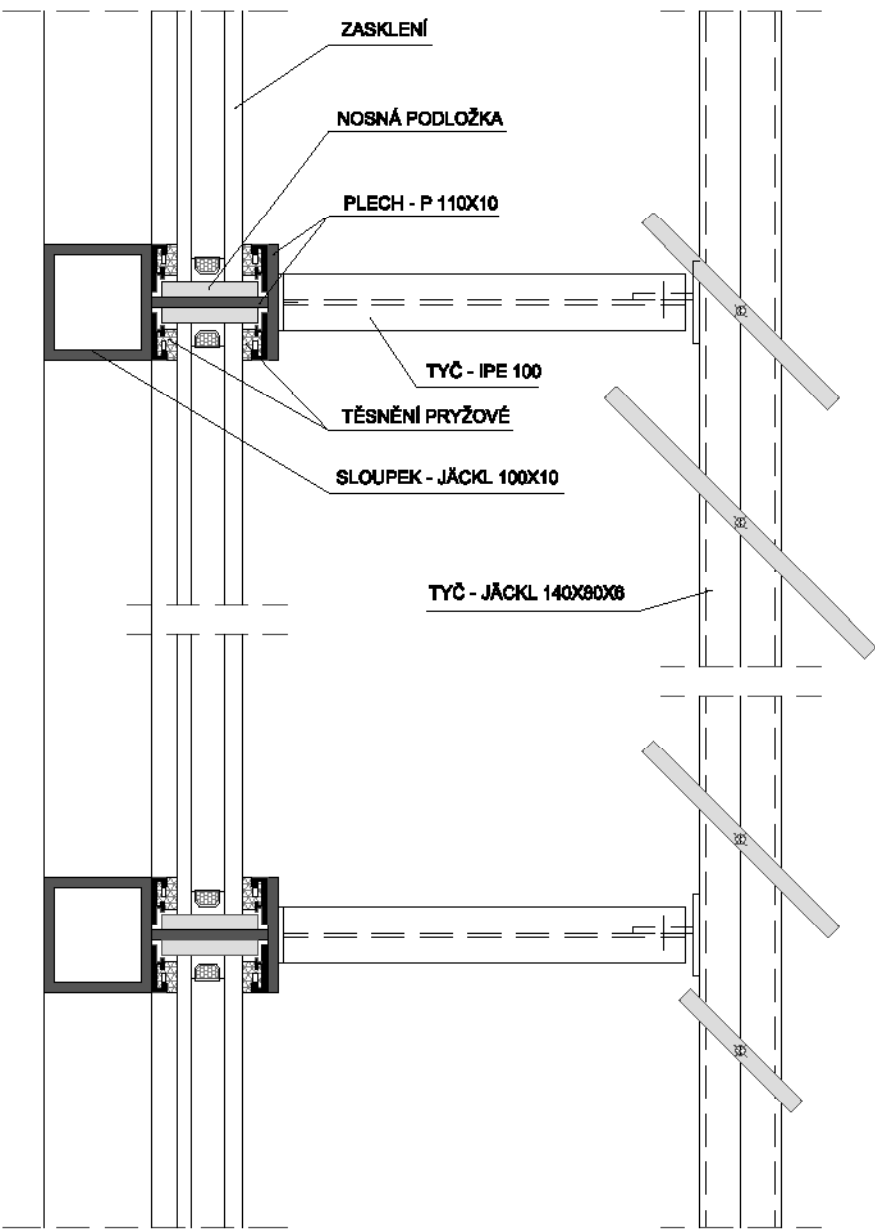
ŘEZ FASÁDOU 1:40

SCHEMA UMÍSTĚNÍ OKEN 1:100

DETAIL ZASKLENÍ A UPEVNĚNÍ LAMEL 1:5

DETAIL LAMELY 1:20

